

Jesenice, 19. novembra 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE
 — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železara«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Montaža nove proge za hladno oblikovane profile

V obratu za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov — HOP — smo zvedeli, da so vse naprave oziroma stroji firme Rossi za montažo nove proge za proizvodnjo hladno oblikovanih profilov v nekdanji hali za proizvodnjo tanke pločvine na Javorniku že dospeli. Na Jesenicah so tudi že monterji te firme, ki so že pričeli z montažo. V obratu predvidevajo, če bo šlo vse po programu, da bo nova proga v sredini decembra že poskusno obratovala. Te naprave so bile pred tem že v poskusnem obratovanju pri sami firmi v Italiji, kjer so naprave preizkušali z našim vložnim materialom pod najtežjimi pogoji.

Poročali smo že, da imajo nove naprave 12 oblikovalnih faz, ki bodo omogočale valjanje zahtevnejših oblik profilov in uporabo večjih vložnih dimenzij materiala. Zmogljivost nove oblikovalne proge se giblje od 10.000 do 15.000 ton letno, odvisno od proizvodnega programa. Nova oblikovalna proga, bo skupaj s starimi tremi stroji, omogočala letno proizvodnjo 25.000 do 30.000 ton oziroma skoraj še enkrat toliko kot proizvajamo doslej.

Aktivi komunistov o gospodarskih problemih delovnih enot

V Železarni se v taki ali drugačni obliki vsi ukvarjamo s problemi gospodarjenja in njegovimi rezultati. Kadar je bilanca za nas neugodna, kot je bil primer v bližnji preteklosti, takrat se naš glas in problemi slišijo do republiških in zveznih organov. Znotraj pa se okupiramo z raznimi oblikami akcijskih programov za premostitev nastalih težav.

Zavzetost in kritičnost do poslovanja pa nam vsem skupaj nekoliko popusti, čim se ekonomska situacija popravi bodisi z boljšim našim delom, ali zunanji ukrepi,

posebno še, če so tudi osebnih dohodki v taki akciji doživeli vsaj približno pričakovani vzpon.

(Nadalj. na 2. str.)

Socialno zdravstvena služba v prvem polletju

Na zadnji seji odbora za varstvo pri delu so obravnavali polletno poročilo socialno zdravstvene službe Železarne iz katerega povzemamo nekaj najbolj zanimivih podatkov in ugotovitev, ki bodo zanimive tudi za naše bralce.

Statistični podatki kažejo, da je bila v prvih šestih mesecih letos odsotnost z dela zaradi bolezni, nezgod, nege družinskih članov in porodniških dopustov 5,83 %, oziroma,

da se je skupni bolniški stalež v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečal za 0,03 %. Čeprav se je število obolelih letos povečalo za 218 primerov pa so bili

oboleli 7003 dni manj odsotni z dela kakor v istem obdobju leta 1970. Medtem ko so se porodniški dopusti letos v primerjavi z lanskim letom povečali za 0,10 %, odsotnost do trideset dni je ostala na isti ravni kakor lani, pa se je za 0,07 % zmanjšala odsotnost z nad trideset dni. To (Nadalj. na 10. str.)

Razgovor s predstavniki osnovnih šol

V torek 16. novembra je direktor kadrovskega sektorja dipl. pol. Tomža Ertl sklical sestanek predstavnikov osnovnih šol jeseniške in radovljiške občine z namenom, da se dogovorijo o delovnem programu nadaljnjega sodelovanja v pogledu poklicne orientacije oziroma usmerjanja učencev, ki zaključijo osnovno šolo v železarske poklice. Program se bistveno ne razlikuje od lanskega, le da je v nekaterih pogledih izpopolnjen in izboljššan.

Ekскурzije učencev sedmih in osmih razredov osnovne šole so postale že redna oblika seznanjanja učencev z Železarno, njeno tehnologijo in poklici, hkrati pa dopolnjujejo učnovzgojno prizadevanja šol. Razen tega bo Železarna pripravila za vse šole serijo barvnih diapozitivov tehnološkega postopka v železarni s predavanjem, do konca šolskega leta pa še makete oziroma prereze plavža, martinovke in električne peči. Vse to bo za šole imenitno učilo s čemer bodo tudi lažje približali železarstvo in železarske poklice učencem.

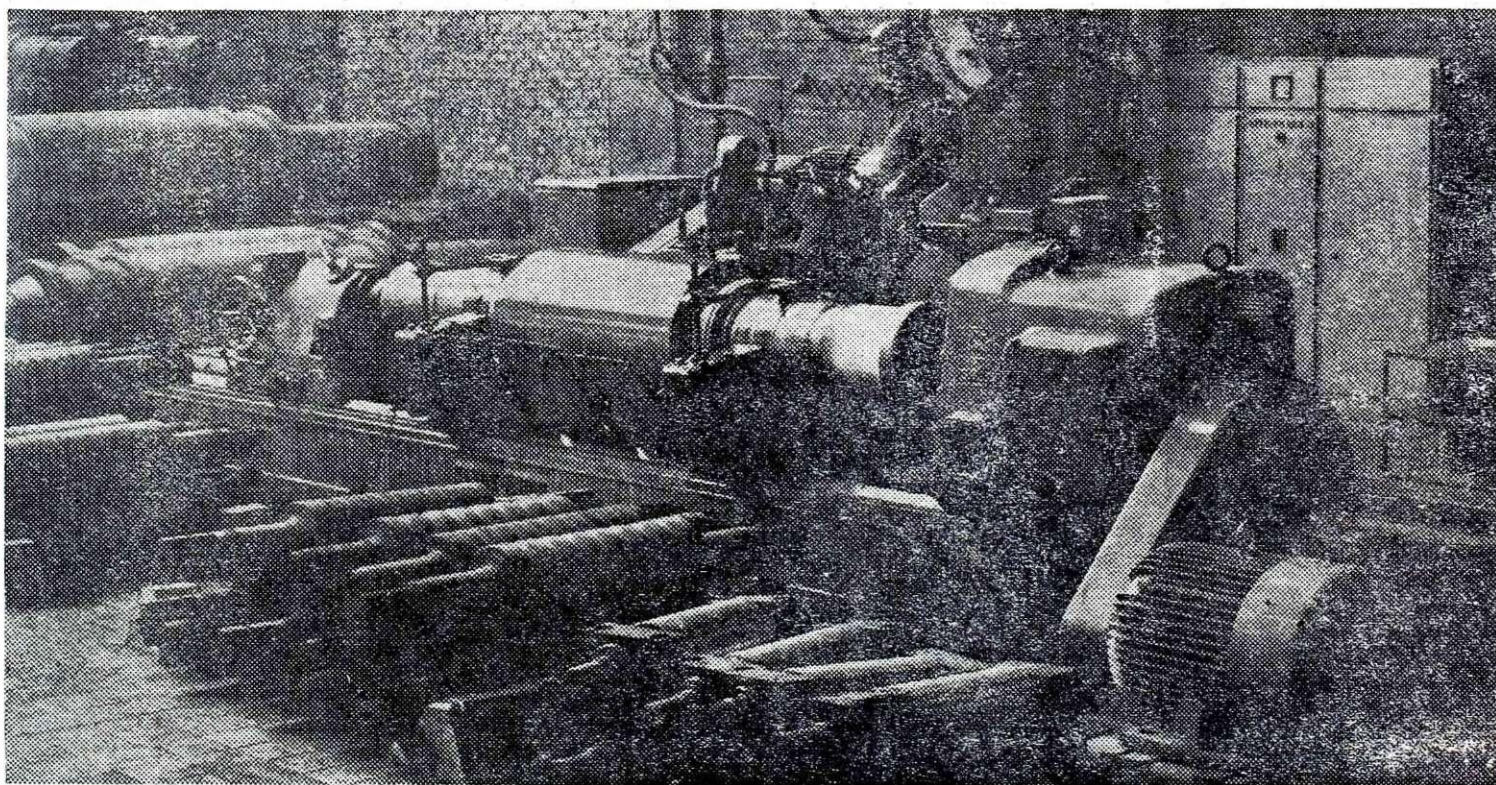
Železarna je pripravljena nuditi tudi pomoč predavateljem tehničnega pouka in kemije v pogledu strokovnih predavanj. Predstavniki kadrovskega sektorja in Železarskega izobraževalnega centra, bodo imeli tudi sestanke s starši učencev, ki zaključijo obvezno šolanje in z učenci sedmih in osmih razredov ter učenci, ki zaključujejo v nižjih razredih. Učenci z nedokončano osnovno šolo imajo namreč možnost, da se izučijo za enega od dvanajstih verificiranih metalurških poklicev.

Tako kot v lanskem šolskem letu, bo kadrovskega sektorja Železarne tudi letos razpisal natečaj za najboljši pisni izdelek učencev sedmih in osmih razredov na temo o železarstvu, novost letošnjega razpisa pa je tudi natečaj za najboljši likovni ali tehnični izdelek na isto temo. V marcu prihodnjega leta pa se bodo tričlanske ekipe osmih razredov iz vseh šol znova pomerile v znanju iz železarstva in železarske zgodovine ter o železarskih poklicih. Kadrovskega sektorja bo ob začetku decembra vodstvom šol poslal podrobni razpis, ki bo preciziral tudi denarne nagrade in praktična darila za zmagovalne ekipe oziroma posameznike. Lanskoletno gradivo o zgodovini železarstva in o tehnologiji v železarstvu pa bosta avtorja Miloš Magolič in inž. Avgust Karba ustrezno izpopolnila in ga bodo šole prejele v več izvodih.

Tako široko zasnovani program sodelovanja Železarne s šolami oziroma učenci in njihovimi starši, bo šele z leti dal boljše rezultate v pogledu večjega odziva v železarske šole, kajti z eno samo akcijo je težko nadoknaditi zamujeno in popraviti negativne vplive preteklosti.

Doslej največja dnevna proizvodnja v valjarni žice

Delovni kolektiv valjarne žice dosega izredno dobre rezultate na posameznih progah. 14. novembra so dosegli največjo dnevno proizvodnjo v teži 449.585 kg. Prejšnja največja dnevna proizvodnja je bila dosežena v marcu in je znašala 441.698 kg. Kolektivu valjarne žice na Beli iskreno čestitamo k doseženim uspehom pri izpolnjevanju proizvodnih nalog.

Sodelavec pri stružnici valjev v valjarni Bela

Vrnimo železarjem kar je njihovega

Ni še preteklo veliko časa od tega, ko smo stacionar obratne ambulante »razhajkali« zaradi višjih interesov in zaradi ekonomike! Le malo ljudi na Jesenicah se je zavedalo, da je to milo rečeno, slaba usluga bolnim železarjem. Tega so se zavedali predvsem zdravstveni delavci v obratni ambulanti in le zelo malo drugih izven nje. Tudi jaz sem to obžaloval, čeprav takrat leta 1967, nisem imel direktne zveze s to ambulanto. Danes ko je za nami mnogo grenkih preizkušenj, se zaskrbljeni oziramo nazaj.

V sestavku nimam namena peti glorijske komurkoli, niti prižigati sveč na oltarju naših neumnosti. Brez ovinkov bom povedal kaj mislim, in kako vidim jaz in najbrž še marsikdo pravo resnico o obratni ambulanti.

Obratna ambulanta je ena od najbolj specifičnih, strogo omejenih ustanov težke industrije. Naj razložim definicijo:

— Je ambulanta kot vsaka druga zato, ker v njej kot drugje delajo zdravniki, medicinske sestre itd., ki bolnikom nudijo zdravljenje.

— Je obratna — ker služi interesom obratov Železarne, torej heterogeni skupini, ki ima še bolj heterogene naloge in cilje.

— Je specifična — ker se v njej nahaja specifični kader (higiena dela), ker mora združevati kurativno in preventivno in ker mora študiju vpliva delovnega okolja na bolezniness in obratno posvečati izredne napore.

Obratna ambulanta lahko dela in diha nemoteno samo takrat, kadar je zares organsko povezana s svojim kolektivom, saj je samo ona edino sposobna tekoče in učinkovito reševati probleme nekaj tisoč članskega kolektiva. Vsaka druga kombinacija, vsaka druga priključitev ali pricepitev, je že v naprej obsojena na propad in žalostni konec iz enostavnega razloga, ker se nobena druga zdravstvena ustanova ne more meriti z adekvatno službo.

Klasičen primer nerodnega in neučinkovitega poseganja drugih v probleme in zadeve železarjev in njihove ambulante, je primer AO na Jesenicah. To se vidi na vsakem koraku. Z otročjim veseljem so »raznesli« bolniški oddelek, ambulanto pa prilepili k Zdravstvenemu domu in čakali kdaj bo ta kombinacija vzcvetela. Pa ni nič cvetelo, le stalež bolnih je ogromno poskočil, menda je bil 10% večji. Pri tem genialnem poslu so si Pilati oprali roke, kolektiv je pa zelo kmalu boleče občutil izgubo.

Danes je obratna ambulanta v obdobju pričakovanja. Nekaj bo treba ukreniti, urediti. Začeti pa je treba najprej z razčiščenjem pojmov, treba je vedeti kaj se hoče, treba bo zelo jasno videti cilj in reči, da smo sedaj že toliko dozoreli, da nam ni treba soli od zgoraj, ampak da jo tudi še doma najdemo nekaj. Potrebno bo postaviti točne koncepte razvoja, tako kratkoročnega, kot dolgoročnega, saj pogoj so in še bodo. Če

lahko železarna Zenica organizira svojo lastno polikliniko, s travmatologijo itd., zakaj mi tega ne zmoremo? Čemu ustaljeni pricipi, če jih razvoj sproti podira in ruši? Čemu nam slabi in neživljenjski zakoni? Saj oni so za potrebe živih.

Bodočnost za Železarno in njeno obratno ambulanto vidim v njeni popolni osamosvojitvi, z natančno zasnovanim večletnim načrtom razvoja v kurativni in preventivni smeri. Kurativa naj ne zaostaja na nivoju splošnih ambulant, temveč naj razvija tudi tiste specialne pogoje, ki so neizogibne in nujno potrebne. V mislih imam travmatologijo in še posebej prepotrebno ortopedijo.

Dosedanje delo, izvršeno šele na nivoju male kirurgije in travmatologije je dokazalo, da bi se dalo razvijati v tej smeri tudi še kaj več! Kakšna je korist od tega, pove podatek, da je v obdelavi okrog 1100 primerov (posegov) in samo na delovnih dneh prihranjeno podjetju 21.600.000 S din!

Razumljivo je, da bo za celovit razvoj potrebno precej sredstev. Toda v zelo kratkem času se to bogato poplača. Vlaganje kapitala v človekovo, železarjevo zdravje, nima upravičenosti samo v pogledu humanistično socialnih načel, temveč je to čista in pozitivna ekonomska računica. Nekje sem slišal, da za stroje v Železarni skrbi okrog 80 inženirjev, medtem ko za najbolj pomembnen »stroj« človeka, skrbita dva do trije zdravniki!

Idealiziranje določene stvari ali problema, je sicer neživljenjsko, vrednost ima pa le v tem, ker je cilj dobrim stremljenjem in hotenjem. Če napišem, kako si zamišljam tak ideal, potem vidim v eni ali več stavbah kompletno poliklinično institucijo, približno tako, kot si tudi ostali zdravniki obratne ambulante zamišljajo: urejena splošna ambulantna enota, služba medicine dela, urejena kirurško-travmatološka služba, ortopedska diagnostična ambulanta in kompletna zobozdravstvena enota. Če temu dodamo še psihologijo in interno, bomo optimalno pokrivali vsa potrebna področja. K temu moramo dodati še stacionarij takšen, ki bo resnično izpolnil nastalo praznino med ambulanto in splošno bolnico. Ob vsem tem se moramo zavedati, da je včasih tisto kar je drago — resnično poceni pa tudi obratno. dr. Vilman Stanko

Pred III. kongresom sindikata

V preteklem tednu se je republiški odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije sestal na svojem sedemnajstem zasedanju ter obravnaval gradivo za bližnji kongres. Sedanja mandatna doba republiškega odbora je bila bogata na politični razgibanosti in gospodarskih spremembah. Uveljavljene so bile progresivne smernice političnega sistema v cilju nadaljnje demokracije, sprejeta so bila tudi dalekosežna ustavna dopolnila, ki odpirajo široke perspektive razvoju in utrjevanju samoupravnega položaja delavcev. Glede na vse to, je bilo tudi delo in aktivnost republiškega odbora

zelo razgibana in pestra. Težji pogoji intenzivnega gospodarstva, skrb za razširjeno reprodukcijo, uresničitev usmerjanja delitve dohodka in osebnih dohodkov, obveznost za zaščito socialne varnosti in standarda delavcev, naloge za razvoj samoupravljanja in izpopolnjevanje notranje zakonodaje, so narekovali delo. Vse to je terjalo večjo soodgovornost in boljše metode političnega delovanja republiškega odbora in njegovih organov ter sindikalnih organizacij. Spričo tako razgibanega dela je razumljivo, da je poročilo zelo bogato in pestro.

V pretekli mandatni dobi

Aktivi komunistov o gospodarskih problemih ...

(Nadalj. s 1. str.)

Današnja ekonomska situacija tako doma kot v svetu je vse prej kot stabilizirana. Pretresi kot jih je preživel dolar in še nekatere zahodne valute, ki so predstavljale dolga obdobja pojem gospodarske stabilnosti in moči, kažejo da nihče ni obvarovan samo s tradicijo ali staro slavo pred zakoni tržišča, če stalno, harmonično in v skladu s svojim »žepom« ne razvija nacionalne ekonomije in porabe.

Mi smo sicer neka posebna vrsta Amerike, saj več trošimo kot ustvarimo. Kako nam to uspe se sami vprašujemo? Še večja uganka pa smo za svet. Žal pa je naše neskladno razvito gospodarstvo še bolj občutljivo kot omenjeni zahodni sistemi, za vsa ekonomska nihanja in potrebe, ki jih povzroča izredno zapletena »uganka« tržišča.

O devetmesečnem poslovnem poročilu Železarne v primerjavi z istim nekaj let nazaj, se lahko samo pohvalno izrazimo, saj nam končni rezultat našega dela govori, da bomo dolgo in obveze preteklih let do družbe v tem letu povsem poravnali in »čisti« stopili v plansko leto 1972.

Podrobnejša analiza poročila pa nakazuje nekaj življenjskih problemov mimo katerih ne moremo molče in neprizadeto. Že sedaj se pojavljajo konjunkturi, saj se nam nekateri nekurantni proizvodni že kopičijo v skladiščih, poslabšanje pa napovedujejo tudi strokovnjaki iz tega področja.

Višje usklajene cene naših proizvodov, ki jih je odobrila zvezna vlada, so poleg ukrepov republike in naše občine v večji meri pomagale prebroditi krizo v kateri smo se nahajali. Danes so te cene v bistvu ponovno pod kontrollo, občutno pa se povečujejo cene surovinam, ki so neobhodno potrebne za našo proizvodnjo. To že in bo še vplivalo na padec dohodka pri sedanjem stanju proizvodnje in specifičnih porab materiala in drugih elementov proizvodne cene.

Blagovna proizvodnja je za 2% večja od lanskega poročja v istem razdobju, ne

pokriva pa planirane za leto 1971.

Proizvodni stroški so zaradi omenjenega naraščanja cen, delno pa zaradi odstopanj od proizvodnih normativov porabe, presegli predvidevanja.

Posebno pozornost zasluži jo zaostanki v dobavah našim kupcem za katere pravzaprav delamo. V devetih mesecih izkazujemo 43.500 ton zaostankov rednih dobav, istočasno pa 20.000 ton predobav. To bo kupce kot že nekdanj odvrnilo od nas, posebno če se liberalizira uvoz, ki je interesanten, saj so zunanje cene valjanih proizvodov nižje, odnosno nakazujejo celo padec.

Odveč je posebej poudarjati, da imajo naši kupci nasproti svojim odjemalcem ravno tako pogodbene obveznosti, običajno še penalizirane.

Za naslednje plansko leto je potrebno vsestransko presoditi ali naj naš program temelji na čimvečjem izkoriščanju obstoječih kapacitet, vseh proizvodnih enot ali na optimalni proizvodnji in prodaji najbolj akumulativnih artiklov našega proizvodnega programa. Pri tem bo potrebno uskladiti notranje zahteve in možnosti vseh treh združenih železarn z odgovornostmi, ki jih imamo na enotnem jugoslovanskem in slovenskem trgu.

O teh in podobnih aktualnih tekočih problemih gospodarjenja v Železarni je in bo tudi v bodoče razpravljala komisija pri tovarniškem komiteju ZK. Pričakujemo, da bodo aktivni članovi ZK, ki bodo naslednji teden po delovnih enotah, kritično in objektivno ugotavljali dobro ali slabo stanje po delovnih enotah, ker je le-to jamstvo za uspešno ukrepanje odgovornih v proizvodnji.

Komisija pri TK ZKS pa ima namen, da zbere gospodarsko problematiko, analizira in posreduje svoje mišljenje tako, da lahko organizacija ZK zavzame stališče do posameznih vprašanj ter tako prispeva k skupnim naporom kolektiva in vseh odgovornih za napredek Železarne. Anton Grošelj

je bilanca delovanja sledeča: republiški odbor je imel sedemnajst plenarnih sej, predsedstvo republiškega odbora 39 sej in nadzorni odbor 17 sej.

Zaradi različnih problemov v 18 panogah industrije in rudarstva, ima republiški odbor sedem svetov sorodnih panog s statutom organa republiškega odbora s pooblastilom za samostojno oblikovanje in za nastopanje navzven v imenu republiškega odbora. Sveti so bili imenovani na drugi plenarni seji republiškega odbora 23. VI. 1967. Ravno tako kot je bilo delo republiškega odbora zelo razgibano, tudi dejavnost svetov ni zaostajala. Skupno so imeli vsi trije sveti v tej mandatni dobi kar 64 sej. Med najbolj aktivne svete lahko štejemo svet tekstilne, usnjarske in obutvene industrije, svet za kemično, gumarsko industrijo in industrijo nekovin. Na tretjem mestu po dejavnosti je svet za črno in barvasto metalurgijo. Delo teh svetov so diktirali pereči problemi, ki se pojavljajo v teh panogah industrije.

Kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije bo razpravljal v imenu 237.296 članov in 668 osnovnih organizacij, ravno zato moramo pričakovati, da bosta razprava in zaključki, katere bo kongres sprejel, zahtevala jasna stališča za razreševanje posameznih problemov, ki zavirajo nadaljnji razvoj samoupravljanja in krepitev vloge neposrednega proizvajalca pri sprejemanju raznih odločitev, tako v zvezi kakor v republiki. Posebno odločitev, ki neposredno vplivajo na življenjski standard delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki. Kongres ne bo mogel mimo tega, da ne bi zahteval bolj učinkovitega reševanja vzrokov za vse večje socialne diferenciacije. Poseben poudarek bo potrebno dati nagrajevanju po delu, urejevanju stanovanjskih vprašanj, izvajanju progresivnega obdavčenja, uvažanju ekonomske najemnine, urejevanju nadomestil in osebnih dohodkov delavcev v času bolezni. Še posebno pa bo potrebno postaviti zahtevo po večji odgovornosti političnih in gospodarskih forumov. Kajti večni izgovori, da vsaka šola nekaj stane, so že precej obrabljeni. Verjetno bi ti izgovori že odpadli, če bi vsak posameznik plačal za to šolnino, ker jo pa v glavnem plačuje tisti, ki ne hodi v šolo, pa bo verjetno še precej časa v rabi. Verjetno bomo morali začeti s prakso, da bo vsak odgovarjal za svoje delo in tudi sam nosil posledice. Ker je do kongresa samo še dobrih štirinajst dni in so v teku še zadnje predpriprave, imamo lahko upanje, da bo kongres dal svoj delež za odpravljanje nedoslednosti pri izvajanju zapisanih zaključkov in resolucij v življenju. Ena glavnih zahtev kongresa naj bi bila: Preiti od besed k dejanju.

O benificirani delovni dobi

Predsednik tovarniškega odbora osnovne organizacije sindikata Železarn je sklical razširjeno sejo predsedstva TO OO sindikata Železarn za četrtek, 18. novembra. Na včerajšnjo sejo so bili poleg članov predsedstva vabljeni tudi člani komisije za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja ter predsedniki sindikalnih odborov obratov plavž, martinarna, elektro-jeklarna, Javornik I, transport in strojno vzdrževanje. V teh šestih obratih imajo največ problemov v zvezi z uveljavljanjem beneficirane delovne dobe. Poročilo o tej problematiki je na včerajšnji seji podal Zdravko Pogačnik, predsednik komisije za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja pri TO OO sindikata Železarn.

Podelili priznanja krvodajalcem

Te dni v naši občini poteka krvodajalska akcija, ki jo organizira občinski odbor Rdečega križa Jesenice, izvajajo pa Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani. Številni občani so se odločili, da darujejo svojo kri in s tem rešijo mnoga tuja življenja. Zavedajo se, da je kri dragoceno zdravilo, ki ga do danes še niso uspeli izdelati v laboratoriju.

Občinski odbor RK na Jesenicah je tudi letos podelil priznanja organizacijam za številno udeležbo in pomoč v času krvodajalskih akcij.

Priznanja so prejele naslednje organizacije: Socialno zdravstvena služba železarn Jesenice, kolektiv PTT, sindikalni odbor občinske skupščine Jesenice in kolektiv Radia Jesenice. Občani pa so prejeli srebrne in zlate krvodajalske značke. Na Jesenicah imamo nekaj krvodajalcev, ki so že 25-krat darovali kri.

Priznanja so podelili v gledališču Tone Čufar, kratak kulturni program pa je izvedel srednješolski pevski zbor Blaž Arnič z Jesenic.

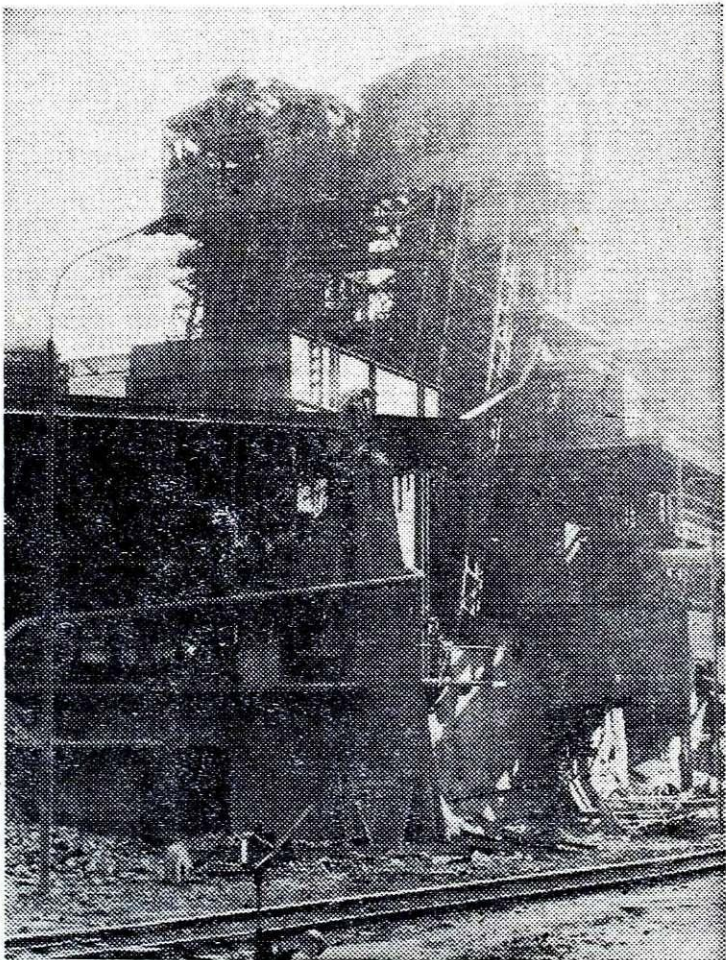
JANKO RABIČ

Cepljenje proti gripi

V dneh 24. in 25. novembra bo v obratnih ambulantah I — Železarna — glavni vhod, II — valjarne Javornik, IV — HVŽ in V — valjarne Bela cepljenje proti gripi z mrtvo vakcino, konkretno proti virusu gripe A² — Hong-Kong.

Vse delavce pozivamo, da se v interesu lastnega zdravja in zdravja kolektiva cepjenja udeležijo. Podrobnosti lahko preberete v okrožnici.

Enakopravno tretiranje

Odveč je poudarjati koliko kritike so v preteklosti doživele prazilne peči iz katerih prah nam je tako imenitno rdeče obarval okolico. Peči, ki tudi po zunanjem izgledu niso več v ponos Železarni, so pričeli demontirati.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Dežurna služba

	telefon v pisarni	doma
SOBOTA, 20. novembra:		
inž. Božidar BARTELJ, valj. 2400	638	81453
NEDELJA, 21. novembra:		
inž. Janko PERNE, valj. Bela	848	81904
PONEDELJEK, 22. novembra:		
inž. Avgust KARBA, direktor proizvodnje	270	693
TOREK, 23. novembra:		
Ciril ODLASEK, valjarne Javornik	620	776
SREDA, 24. novembra:		
inž. Ivo ARZENSEK, pomoč. glav. direk.	401	530
ČETRTEK, 25. novembra:		
inž. Boris BREGANT, TSN	801	81628
PETEK, 26. novembra:		
Teodor OKROŽNIK, gradb. vzdrž.	577	81327

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. V kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma, kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

ZDRUŽENO PODJETJE SLOVENSKE ŽELEZARNE, ŽELEZARNA JESENICE

v sodelovanju z Društvom likovnikov -- oblikovalcev Slovenije, Ljubljana

razpisuje

JAVNI ANONIMNI NATEČAJ ZA JUBILEJNO ZNAČKO IN LISTINO

1. Značko in listino bodo prejeli delavci železarn za 10, 20 in 30-letno delovno dobo v železarni.
2. JUBILEJNA ZNAČKA
Simbolizira naj dejavnost železarn. Značka bo kovinska v eni barvi (bronasta, posrebrana, pozlačena). Oblika je prepuščena oblikovalcu, vendar naj ne presega 15 mm v premeru ali stranici.
3. LISTINA
Velikost je format A-4. Upoštevati je treba dvobarvni tisk. Predpisati je treba štiri barvne mutacije s pod ali pretiskom. Besedilo na listini je: Delovna skupnost združenega podjetja slovenske železarn, Železarna Jesenice podeljuje priznanje ... (s pisalnim strojem bo vpisano ime delavca) v znak hvaležnosti za vaše nesebično, prizadevno in vztrajno delo pri izpolnjevanju nalog in uspešnem razvoju železarn.

Jesenice, dne 1. maja 19

Glavni direktor:

Predsednik delavskega sveta

Predvideti je treba prostor za numeracijo listine in odtis žiga premera 25 mm.

4. Oblikovalec mora reševati obe nalogi. Razvidna mora biti oblikovna in vsebinska sorodnost.
5. NAGRADE

I. nagrada	5000 din
II. nagrada	3500 din
III. nagrada	2000 din

Železarna bo posebno uspele osnutke odkupila. Višina avtorskega honorarja bo določena sporazumno z avtorji. Nagrade in odkupi bodo izplačane v neto zneskih.

6. Ocenjevalno komisijo sestavljajo:
Mag. Peter Kunc dipl. inž. — glavni direktor železarn Jesenice,
Dušan Stare — sekretar železarn Jesenice,
Miloš Magolič — član Društva likovnikov — oblikovalcev Slovenije,
Gregor Košak dipl. inž. arh. — član Društva likovnikov — oblikovalcev Slovenije,
Matjaž Vipotnik, slikar — član Društva likovnikov -- oblikovalcev Slovenije.
7. ROK ZA ODDAJO NATEČAJNIH DEL JE 10. JANUAR 1972 do 14. ure na naslov: Društvo likovnikov — oblikovalcev Slovenije, Ljubljana, Titova c. 21.
8. Natečajna komisija bo pregledala dela in objavila izide najkasneje do 10. februarja 1972.
9. Vse nagrajene in odkupljene rešitve postanejo last razpisovalca.
10. Rešitve je treba poslati anonimno. Dela ne smejo biti podpisana ali šifrirana. Priloženi naj bosta dve zapečateni ovojnici. V prvi naj bo ime in naslov avtorja, v drugi ime in naslov, kamor bo delo vrnjeno. Pooblaščen oseba bo ob prevzemu označila elaborate in ovojnico z redno številko.
11. Podrobnejši opis dobite pri Društvu likovnikov — oblikovalcev Slovenije, Ljubljana, Titova c. 21, telefon 311-760.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Več enotnega dela v aktivih ZMS na šolah

V torek, 16. novembra, je bila seja komisije za šole pri predsedstvu občinske konference ZMS Jesenice. Do sedaj je bila to le komisija za srednje šole, na predlog udeležencev seminarja za osnovne šole pa so zdaj vanjo vključeni tudi predstavniki aktivov ZMS iz osnovnih šol, kar naj bi omogočilo enotno obravnavo in reševanje skupnih problemov.

Poleg nekaterih organizacijskih in tehničnih zadev v zvezi z delom komisije, so njeni člani obravnavali tudi teme, ki so predlagane za razgovor z ravnatelji osnovnih in srednjih šol. Te so:

- organiziranost in delo ZMS na šolah
- dijaško samoupravljanje ter
- interesne dejavnosti mladit.

Člani komisije so mnenja, da bi moral teči razgovor o javnem ocenjevanju, saj so ugotovili, da le-to ni v celoti realizirano.

Na seji so obravnavali tudi možnosti mladit za delovanje na kulturnem, družabnem in športnem področju ter gotovili, da v občini predvsem primanjkuje prostorov za takšno dejavnost. Zato so sprejeli sklep, da bodo o tem še razpravljali in zahtevali od občinske skupščine, da se stvari na tem področju spremenijo.

Mladi iz šol so razpravljali tudi o razrednih in mladinskih urah in menili, da bi v okviru le-teh morali organizirati predavanja o samoupravljanju, saj mladi nje-gov namen in delovanje ter vsebino vse premalo poznajo. Namen in cilj teh predavanj naj bi bil predvsem ta, da vzgoji mladega človeka za dobrega in odgovornega samoupravljalca.

Praznični ples ob dnevu republike

V torek, 16. novembra, se je ponovno sestala komisija za kulturo pri predsedstvu občinske konference ZMS Jesenice.

Na seji so pregledali, kaj so člani komisije, ki so bili zadolženi za posamezne naloge pri organizaciji plesa, že storili in kako. Poleg tega pa so razpravljali o tehničnih, organizacijskih in vsebinskih zadevah v zvezi s prazničnim plesom.

Ze na eni od zadnjih sej so razpravljali o plesni vzgoji mladit v občini in ugotovili, da je na tem področju kulturne vzgoje premalo narejenega ter da je opaziti vrsto pomankljivosti. Zato so organizirali razgovor s kulturnimi delavci v občini, ki so soglašali s mnenjem članov komisije, da morajo mladi sami na tem področju splošne vzgoje in kulturne izobrazbe narediti določen premik naprej. Tako je tudi prišlo do sklepa, da komisija organizira praznični ples ob dnevu republike.

Ples bo v petek, 26. novembra, ob 19.30 v domu TVD Partizan na Jesenicah in spada v okvir praznovanja dneva republike.

Za zabavo bo skrbel ansambel Bojana Svetline, ples pa bo vodil plesni učitelj tovariš Srečko Arčon. Člani komisije, ki je pred nedavnim spet začela uspešno delovati, si nadvse prizadevajo, da bi prireditev v celoti uspela. Tako bo poskrbljeno tudi za red in disciplino. Vsakega gosta bodo sprejela dekleta v narodnih nošah, za dobro preskrbo bodo poskrbeli mladi iz trgovskega podjetja Rožca, stregli pa bodo učenci gostinske šole Bled.

Namen plesa je namreč v tem, da mlade nauči kulturne zabave, poleg tega pa je to redka priložnost, kjer bi se ne zabavali le mlajši, saj bodo člani komisije povabili na ples tudi ostale občane.

Člani komisije so mnenja, da bo prireditev uspela ter da bi jo bilo potrebno večkrat na leto spet organizirati.

Ali še dolgo tako?

Vedno bolj se opaža, da je na Jesenicah in v občini na sploh vedno manj aktivnosti. S tem pa je tudi utemeljena trditev, da je v naši občini vedno manj ljudi, ki bi hoteli na amaterski osnovi organizacijsko delovati. Zato sem se namenil, da pogledam malo globlje v družbeno-politično delo oziroma v vzroke takega stanja v naši občini.

Najprej o sami mladinski organizaciji v naši občini. Dosedaj, kot mi je znano, sta delala samo dva mladinska aktiva v krajevnih skupnostih. Vsi dobro vemo, da je bilo v letošnjem letu veliko mladinskih prireditev in da so le-te slonele na petih, šestih članih predsedstva. Resnično se mi postavlja vprašanje, koliko časa bomo v ZMS še takole životali. Saj od 17 članov predsedstva prihaja na seje pet do sedem članov. Iz tega se vidi, da tako v OK ZMS, kakor v TK ZMS primanjkuje vodstvenega kadra. Razlika je samo v tem, da je TK ZMS že skoraj rešila to vprašanje. Tako trdim za organizacijo ZMS, toda še slabše je stanje v nekaterih drugih družbeno-političnih organizacijah v naši občini. Vsiljujejo se mi vprašanja ali naši plačani funkcionarji lahko opravičujejo tako stanje in s čem? Strinjam se s tem, da hodijo na razne seje,

republiške konference, da sodelujejo z družbeno političnimi organizacijami drugih občin. Samo hišo brez temeljev lahko vsak močnejši veter zruši.

Veliko večja enotnost je opazna v tovarniških družbeno političnih organizacijah. Mogoče zato, ker je večina ljudi, ki delujejo v organizacijah amaterjev. Veliko več je koordiniranih akcij in večja prisotnost organizacij pri obravnavanju dnevnih problemov življenja in dela kolektiva.

Sprašujem se, kako bodo po novem samoupravnem sporazumu, katerega so podpisale družbeno politične organizacije, lahko opravičevali tako visoke osebne dohodke.

Vsekakor preveč pozabljamo, kdo je PROIZVAJALEC, odnosno, kdo ustvarja dohodek tudi za profesionalne kadre v družbeno političnih organizacijah. Tudi tu bi moralo veljati načelo nagrajevanja po delu. Če bi bilo temu tako, potem bi morala biti mnogo večja aktivnost v vseh družbenopolitičnih organizacijah.

Razgovor z Dragico Klobučar

V jeseniški občini živi nekaj mladit, ki aktivno delujejo v ZM in ostalih organizacijah. Prosti čas porabijo za se-stanke, seje, konference... Časa za razvedrilo pa ostane zelo, zelo malo. Nekatere ste že spoznali v naši rubriki, ostali pa še pridejo na vrsto.

Tokrat odgovarja na zastavljena vprašanja Dragica KLOBUČAR, ki že več let dela v mladinski organizaciji. V Železarni je zaposlena tri leta in sicer pri tekačicah. Tam je predsednica mladinskega aktiva, poleg tega pa sodeluje tudi pri TK ZM. Besedo prepuščam Dragici.

»Mladinski aktiv vodim dva meseca. Pri delu mi pomagajo sodelavke, predvsem Vanja Trplan in Cvetka Dolinar. Na zadnjem sestanku je bil navzoč tudi predsednik TK ZM Miro Ipavec. Največkrat smo razpravljali o naših osebnih dohodkih, ki so očitno prenizki. Od predsednika TK ZM smo želeli zvedeti, kar pravzaprav spadamo: med delavce ali v mladinsko brigado. Na to vprašanje predsednik ni vedel odgovora. Obljubil je, da se bo pozanimal.«

Kaj pa delo aktiva?

»Organizirale smo papirno akcijo, ki je zelo uspela. Po-tem smo s tem denarjem pripravile izlet na Primorsko. Ker denarja od papirja ni bilo veliko, smo še iz lastnih žepov pridale zraven. V oktobru smo sodelovale na uspešni prireditvi »Mladina pred mikrofonom« v Kropi. Napiši tudi to, da nam TK ZM veliko pomaga pri delu. Pa tudi z odgovornimi v sektorju se dobro razumemo.«

Vključena si tudi v delo TK ZM. Povej kaj več o tem.

»Že dve leti sodelujem v društveni komisiji. To delo me zelo veseli. Povedati pa moram, da je na Jesenicah premalo mladit ljudi, ki jih zanima kulturno področje. Vsak preveč misli na zabavo, ples, pohajkovanje po ulicah ipd.

Lani sem s TK ZM sodelovala na javni radijski oddaji »Spoznavajmo svet in domovino« in na srečanju mladine vseh treh Železarn.«

Dragica je tudi tajnica mladinskega aktiva Dovje-Mojstrana. V »poplavi« različnih funkcij pa še zmeraj najde čas za razvedrilo.

»Poleti veliko plavam, pozimi pa smučam. Sem velika ljubiteljica smučarskih skokov v Planici (seveda le kot gledalka). Rada pa zaidem tudi v mladinski klub na Belci.«

Dragici sem se zahvalil za odgovore in ji zaželel mnogo uspehov tako na delovnem mestu, kakor tudi v mladinski organizaciji.

JANKO RABIC

Obisk v železarni na Jesenicah

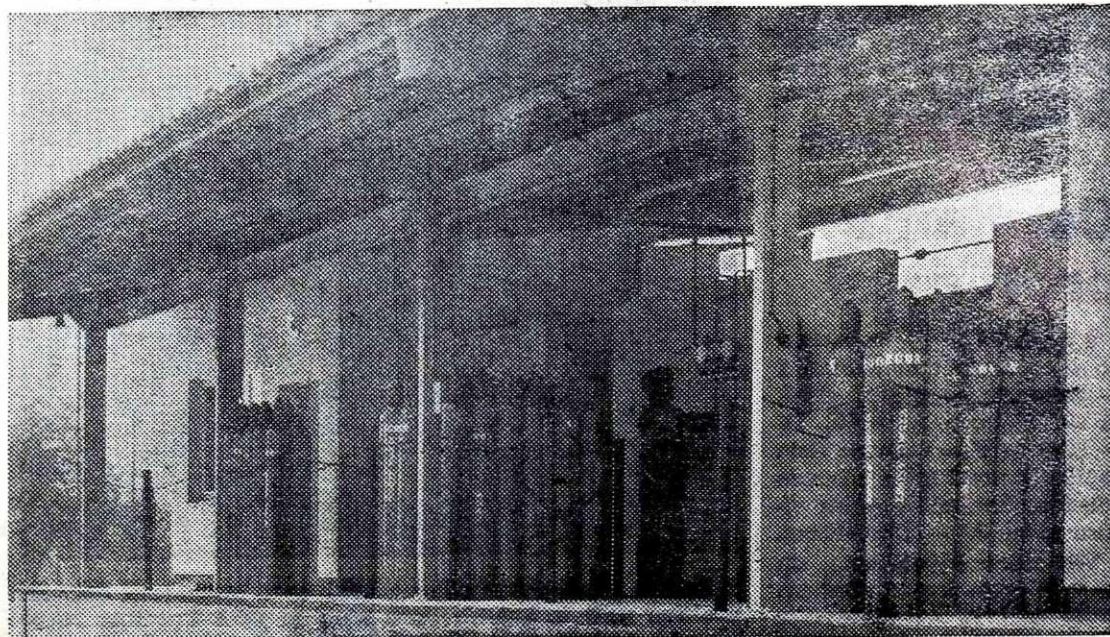
Kot že nekaj let doslej, smo tudi letos učenci 8. razredov obiskali železarno na Jesenicah. Pri vratarju smo dobili čelade zaradi varnosti. Imeli smo dobra vodiča, ki sta nam povedala marsikaj zanimivega, posebno za tiste, ki imajo namen, da se po končani osemletki zaposlijo v Železarni oziroma vključijo v njihove šole.

Najprej smo videli kavperje in plavž. Imeli smo izredno srečo, da smo videli pre-bod plavža. Ko je železo odteklo, in ko je žlindra po posebnem kanalu odtekla v posode, smo odšli v martinarno. V martinarni smo videli Siemens-Martinove peči. Na veliko srečo smo videli tudi praznjenje te peči. Nismo se mogli načuditi veliki količini jekla, ki je bruhalo iz peči. Potem smo odšli v šamotarno in se seznanili z delom v šamotarni. Videli smo tudi različne oblike šamotne opeke. V žebeljarni smo videli, kako pridobivajo žeblje v današnjem času. Če smo se spomnili na Kropo, smo se lahko prepričali, kako sta znanost in tehnika napredovali tudi pri nas.

Ko smo si ogledali te obra-te v železarni na Jesenicah, smo odšli še v valjarno Bela. Videli smo avtomatiziran postopek vročega valjanja žice.

Veseli, da smo si lahko vse to ogledali, smo odšli domov. Najlepše se zahvaljujemo vodičema, ki sta nam pokazala in povedala razne zanimivosti in delovanje različnih obratov. Zahvala velja tudi Železarni, ki nam je omogočila prevoz do Železarne in obisk v njej. Želimo, da bodo našim naslednikom drugič v železarni na Jesenicah ravno tako naklonjeni.

Učenci 8. razredov osn. šole Žirovnica

Nova argonska postaja

Samoupravni organi v preteklem tednu

5. seja odbora za splošne zadeve

V sredo, 10. novembra, je predsednik odbora za splošne zadeve Zdravko Črv sklical 5. sejo, za dnevni red pa je predlagal: potrditev navodila o postopku v zvezi z nabavo, dodeljevanjem, uporabo, vzdrževanjem sredstev za osebno varstvo in osebno varstveno opremo, potrditev organizacijske spremembe v TPD, obravnava poročil o izvršenih službenih potovanjih v zamejstvo, odobritev nadaljnjih službenih potovanj v zamejstvo in reševanje tekočih zadev ter prošnji.

Navodilo o nabavi in dodeljevanju osebne varstvene opreme so potrdili z nekaterimi pripombami, obenem pa so zadolžili sekretarja tovarne, da do naslednje seje pripravi organizacijski predpis za dodeljevanje uniform gasilcem, vratarjem, šoferjem, delavcem IBM oddelka, halje vsem administrativnim delavcem in delavcem na rešilnih postajah. Ne glede na to pa so sklenili, da se takoj pristopi k nabavi halj tistim administrativnim delavcem, ki so do njih upravičeni v 1972. letu.

Organizacijsko spremembo v TPD so potrdili tako, da so ukinili delovna mesta glavnega delovodje v hladni valjarni in glavnega delovodje v žičarni, odprli pa so dve novi delovni mesti: planer obratne priprave dela v teh istih obratih.

V nadaljevanju seje so sprejeli nekaj poročil iz službenih potovanj in odobrili nekaj nadaljnjih službenih potovanj v zamejstvo in rešili nekaj prošnji. Med ostalim so tudi sklenili, da delavci železarne lahko nabavijo betonsko železo na mali prodaji le

proti predložitvi gradbenega dovoljenja ali pa potrdila pristojne krajevne skupnosti oziroma urada, da bodo betonsko železo rabili za adaptacijo oziroma za gradnjo, za kar pa ni potrebno gradbeno dovoljenje. V zvezi s tem sklepom so zavrnili vse tovrstne vloge in sklenili, da jih tudi v bodoče ne bodo reševali. Zunanji prosilci pa so sporočili, naj se za betonsko železo obračajo na trgovska podjetja UNIVERZAL Jesenice ali pa na MERKUR Kranj.

2. seja odbora za varstvo pri delu

Predsednik odbora za varstvo pri delu Branko Stare je sklical 2. sejo odbora v četrtek, 11. novembra 1971. Za dnevni red je predlagal obravnavanje poročila socialno zdravstvene službe za minulo leto in reševanje tekočih zadev.

Poročilo socialne zdravstvene službe o gibanju bolezenske odsotnosti v minulem letu so sprejeli brez pripomb z razveseljivo ugotovitvijo, da se je bolezenska odsotnost v naši tovarni vendarle zmanjšala in da obstajajo še nadaljnje možnosti za njeno zmanjšanje. Zato so v celoti potrdili predlagane zaključke.

Nato so obravnavali sklepe prejšnje seje in v zvezi s tem tudi poročilo pravne službe in referata za zavarovanje o odškodninskih zahtevkih.

Sklenili so, da je pri bodočem reševanju posameznih primerov odškodninskih zahtevkov potrebno sodelovanje pravne službe in službe za varstvo pri delu.

Ob zaključku seje so na vprašanje člana odbora, kakšna je aktivnost podobnih komisij v obratih in v delovnih enotah, zadolžili kadrovske sektor, da do naslednje seje pripravi analizo dela teh komisij, predvsem njihovih zahtev in da v zvezi s tem pripravijo tudi ustrezne predloge.

17. seja odbora za plan in finance

Predsednik odbora za plan in finance dipl. inž. Janez Komel je na 17. seji odbora, ki jo je sklical v ponedeljek, 15. novembra 1971, predlagal za dnevni red obravnavo poročila o uspehih proizvodnje v oktobru in poročilo o uspehih proizvodnje v I. dekadi novembra.

Ugotovili so, da je bil mesec oktober glede proizvodnje izredno ugoden, saj smo v tem mesecu dosegli proizvodni rekord v valjarni žice in v elektrodnem obratu. Poleg tega smo v tem mesecu dosegli drugo najvišjo mesečno odpravo blaga, ki je znašala 31.052 ton. Kar pa se tiče finančne realizacije pa smo v tem mesecu dosegli doslej sploh najvišjo to je 108,5 milijonov dinarjev. Ugotovili so tudi vzroke za tako ugoden rezultat, ki pa so predvsem:

- zadostna količina vložka v posameznih obratih,

- manjša odsotnost delavcev,

- ugodne vremenske razmere in

- prizadevanje kolektiva, da bi dosegli boljše rezultate z izpolnjevanjem posameznih točk akcijskega programa, ki

je predmet razprav skoraj na vseh sestankih delovnih skupin.

Tudi proizvodnja v I. dekadi novembra je bila zadovoljiva razen v nekaterih obratih, za kar pa so objektivni vzroki predvsem:

- redukcija električnega toka, ki je najbolj prizadela elektro jeklarne,

- povečana bolezenska odsotnost v žičarni,

- kvara peči za ogrevanje blumov v valjarni 2400 in

- manjše dimenzije v programu proizvodnje jeklovleka.

V vseh ostalih obratih je proizvodnja zadovoljiva, saj je plan skupne proizvodnje dosežen 93,8 %, plan blagovne proizvodnje pa 80,5 %. Kolektiv valjarne žice in vzdrževalcem, ki tamkaj vzdržujejo naprave pa so za izredne uspehe izrekli priznanje.

3. seja odbora za tisk in informacije

Na 3. seji odbora za tovarniški tisk in informacije, ki jo je predsednik odbora Stane Torkar sklical v petek, 12. novembra 1971, so potrdili predlog o vsebini in konceptu tovarniškega glasila ŽELEZAR z nekaterimi pripombami, ki pa so predlog le dopolnile.

Nato so obravnavali predlog oziroma osnutek pravilnika o informiranju in poslovnih tajnostih in menili, da pravilnik ni pripravljen tako, da bi lahko o njem javno raz-

pravljali in ga posredovali delavskemu svetu Železarne v potrditev. Zato so naročili sekretarju, da se z odgovornimi pogovori o konceptu informiranja v tovarni predvsem delovnih skupin in samoupravnih organov v obratih in delovnih enotah s čisto konkretnimi informacijami. Če se bo odbor s konceptom strinjal, se bo pripravil osnutek pravilnika o informiranju, brez določil čuvanja poslovnih tajnosti, ker so menili, da je treba o tem sestaviti poseben pravilnik.

Del sodelavcev upravnih služb — udeležencev izleta

Izlet sodelavcev upravnih služb

Sodelavci upravnih služb so letos izbrali za svoj izlet Portorož, Vipavo in Ajdovščino. Prejšnjo soboto se nas je tja podalo kar 123. Z Jesenic smo se odpeljali ob 6. uri zjutraj, se spotoma ustavili v Senožečah in v Portorožu prispeli približno ob 10. uri. Vreme na Jesenicah ni obetalo kaj prida. Ob morju pa je bilo ob blagi burji povsem jasno vreme.

Uprava hotela Palace, kjer smo »pristali«, nam je dodelila sobe v povsem novem, šestnadstropnem hotelu »Neptun«. S kosilom v restavraciji ob morju smo bili zadovoljni.

Posebno doživetje je bilo vsekakor kopanje v bazenu, ki je šele na novo zgrajen v velikosti 18 x 30 m. Iz približno 28 stopinj tople vode smo zlezli šele ko se je zvečerilo, tako nam je večerja še bolj teknila. Sledila je prosta zabava. Ob godbi so nekateri vztrajali do 22. ure zvečer, vztrajnejši pa tudi do konca, do 1. ure ponoči.

Kljub temu, da so nekateri »potegnili«, zjutraj pri zajtrku nikogar ni manjkalo. Približno ob devetih smo se po-

slovlili od Portoroža. Marsikdo je želel, da bi ga kmalu zopet obiskal. Predvsem zaradi bazena in tople vode. Kdor bo šel tja pa naj ne pozabi s seboj vzeti kopalne kape, ker se brez nje v bazenu ne sme nihče kopati. Sicer pa jo tudi tam lahko kupi.

V Vipavi smo se prvič ustavili. Hoteli smo si ogledati vinsko klet, kljub predhodnemu obvestilu pa je bil tam samo vratar, ki nas seveda ni smel spustiti v klet. Nihče se za to ni razburjal, saj je bila ura že enajst, ob 12. uri pa smo imeli dogovorjeno kosilo v Ajdovščini. Ker v tem kraju nimajo večjega hotela, so si za nas izposodili dvorano v domu JLA. Čez rob juhe, dva kokošja bedra, veliko zajemalko krompirja, dovolj solate in torta na vrh. Je bilo za marsikatero preobilno kosilo. Vipavsko vino se je na to res prileglo. Tudi za zabavo so poskrbeli. Igral nam je trio hotela Planika, katerega dirigent je slepi Roman Burci, ki sam igra tudi harmoniko in je srečen oče petih otrok.

Pol šestih zvečer so godci pospravili svoje instrumente,

mi pa smo se poslovili od Ajdovščine in se vrnili domov v večernih urah.

Udeleženci o izletu niso imeli pripomb. Vsi so bili zadovoljni z vsem, organizatorjem in vodičem sindikalnega odbora pa so se predno so pričeli izstopati, zahvalili za trud in prizadevanje.

B.

Železarski globus

JUŽNOAFRIŠKA UNIJA —

Na severozahodu te države so odkrili novo nahajališče manganove rude, ki ga cenijo na več kot 50 milj. ton. Vsebnost mangana v tej rudi je okrog 50 %. Skupne rezerve manganove rude v tej državi cenijo sedaj na 1 milijardo ton. Južnoafriška unija je z ozirom na količino nakopane manganove rude na drugem mestu na svetu in sicer za Sovjetsko zvezo. Veliko količino te rude izvažajo na Japonsko in v zahodnoevropske države.

Sestanki delovnih skupin

29. 10. — STRUGARNA VALJEV — SVETINA — STRUGARNA BELA — Produktivnost dela je bila v strugarni v septembru za 1 % večja v primerjavi z avgustom. Člani delovne skupine so bili na sestanku seznanjeni tudi z vzroki za formiranje manjših osebnih dohodkov (manj delovnih valjev). Tudi proizvodni stroški so bili nižji. Nadalje so bili člani delovne skupine seznanjeni s predlogom dopolnitve pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev v Železarni. V razpravi je sodelavec Kelbl menil, da se pri dajanju posojil za individualno gradnjo premalo upošteva prošilce, ki ob dograditvi hiše ne izpraznijo družbenega stanovanja. Vodja delovne skupine je posredoval tudi poročilo o beneficirani delovni dobi vzdrževalcev. Čimprej je treba izdelati zračno zaveso pri vhodnih vratih v delavnico in vprašujejo kdaj bo to urejeno. Tovariš Fajfar opozarja na utesnjen prostor v delavnici in lahko pride do morebitnih poškodb.

11. 11. — OTK — ŠAMOTARNA — K informaciji o poslovanju v prvih devetih mesecih letošnjega leta vprašani in pripomb niso imeli. Dopuste so koristili po planu. Ugotovili so, da je nabava novih rezalnih koluti zelo koristna in da so porabo le-teh zelo zmanjšali. Tudi prahu je manj. Zato tudi v prihodnje priporočajo nabavo takšnih koluti.

5. 11. — STROJNE DELAVNICE — VONČINA — ORODJARNA — Vodja delovne skupine je prisotnim posredoval poročilo obratovodstva za september. Podatki kažejo, da jim do polne zasedbe normativna v strojnih delavnicah manjka 66 ljudi. Pomanjkanje delovne sile so nadomestili z nadurnim in pogodbenim delom in dosegli dobre delovne uspehe. Prisotni so bili seznanjeni tudi z okrožnico, ki obravnava varčevanje z energetskimi mediji. Nadalje je bila delovna skupina informirana o beneficirani delovni dobi ter o sklepu komisije za proizvodnjo pri DE vzdrževanja glede nabave vozila za prevoz na delovišča. Spet so načeli vprašanje primernih delovnih čevljev. Varnostni tehnik tovariš Koren je delovni skupini sporočil, da je nabava lažjih čevljev v teku in da bo s tem tudi rešeno vprašanje.

12. 11. — ELEKTROJEKLARNA — MUŠIČ — Prebrano je bilo poročilo o devetmesečnem poslovanju. Glede manjših proizvodnih zaradi redukcije električnega toka se je delovna skupina strinjala s predlogom, da bo, kolikor bo pač mogoče, nadoknadila manjše količine jekla. Niso se strinjali z objavo v 44. številki Železarnja, da je bilo med redukcijo električnega toka opravljeno popravilo 60-tonske tehnice in voza za košaro. Tehnica je bila popravljena 13. novembra ob 14. uri, medtem ko so morali tri dni delati brez tehtanja vložka. Voz še vedno ni popravljen in imajo za to težave pri proizvodnji.

11. 11. — HVŽ — JAMAR — ŽIČARNA — Delovna skupina je brez pripomb vzela na znanje poročilo o devetmesečnem poslovanju Železarne in žičarne. Razveseljivo je, da smo skoraj v celoti poravnali izgubo iz prejšnjih let, toda vprašujejo, ali bodo naši kupci sploh kdaj poravnali dolgove. S predlaganim internim sporazumom so se tudi strinjali. Obravnavali so proizvodno problematiko žičarne v oktobru, ter govorili o proizvodnem načrtu za tekoči mesec. Plan je visok, toda z delovno disciplino in tehničnimi izboljšavami pri proizvodnji VAC žice, bodo poizkušali doseči čimboljše rezultate.

9. 11. — HVŽ — TRAMTE — ŽIČARNA — Vodja delovne skupine je seznanil prisotne s poročilom o devetmesečnem poslovanju Železarne in žičarne. K poročilu niso imeli pripomb, vendar menijo, da se tako dober uspeh zelo malo pozna pri osebnih dohodkih. Ugodno so ocenili nočni dodatek v okviru internega samoupravnega sporazuma in prav tako tudi glede nadurnega dela ter regresiranja letnega dopusta. K doseženim proizvodnim rezultatom v oktobru niso imeli pripomb. V novembru je plan nekoliko večji, toda če bodo imeli na razpolago dovolj vložka, ga bodo tudi izpolnili. Prisotne so pozvali, naj se v čim večjem številu udeležijo krvodajalske akcije.

5. 11. — HVŽ — GUZELJ — PATENTIRNICA — Na željo delavcev je bil na sestanku prisoten obratovodja žičarne inž. Komel, ki je posredoval poročilo o doseženih rezultatih Železarne in žičarne v devetih mesecih letošnjega leta. Rezultati so dobri kljub veliki fluktuaciji delavcev. Pomanjkanje delavcev pa je poleg pomanjkanja TVŽ glavni vzrok za nedoseganje planirane proizvodnje v žičarni. V oktobru je žičarna presegla plan za 313 ton, obratovodja pa je žičarje pohvalil. Potrudili se bodo, da tudi v novembru in decembru ne bo slabše, tudi če bo treba delati ob prostih sobotah na dopoldanski izmeni. Inž. Komel je nato obrazložil spremembe v dodatku za nočno in nadurno delo ter pri regresih za letne dopuste, ki jih določa interni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v ZPSŽ. Seznanjeni so bili s spremembami obračuna norm, da bi zmanjšali poprečne ure, vso menjavo programa pa zajeli v normi. Odločili so se, naj velja izračunani odstotek norme enako za vse tri izmene. Znova so poudarili, da naj patentirar pazi, da bo žica kvalitetna, da ne bo težav pri nadaljnjem vlečenju v žičarni. Posebej je treba paziti na rezanje robotnih koncev in valjanje žice. Žerjave bo treba generalno popraviti in nabaviti še en varilni aparat.

4. 11. — HVŽ — JANSKA — POCINKOVALNICA — K poročilu o devetmesečnem poslovanju niso imeli pripomb. Delovna skupina je bila podrobneje seznanjena s podatki o proizvodnji v oktobru. Za dobre rezultate dosežene v oktobru daje obratovodstvo kolektivu žičarne z vsemi pododdelki priznanje in pričakuje, da bodo dobri rezultati doseženi tudi v novembru in decembru. V pocinkovalnici so pocinkali 795 ton žice. Predlagali so postavitev škarij za rezanje pantov za vezavo kolobarjev. Pripombe so imeli glede ogrevanja. Za zimске mesece bi kazalo nabaviti bunde brez rokavov, kakršne imajo v lužilnici.

8. 11. — HVŽ — BEM — ODPRAVA IZDELKOV — Vodja delovne skupine je v poročilu obrazložil važnejše podatke o devetmesečnem poslovanju Železarne, nato pa govoril o rezultatih žičarne in hladne valjarne. Imeli so naslednje pripombe: fluktuacijo delovne sile iz HVŽ bi lahko zmanjšali s tem, da bi delavce bolj stimulirali posebno na delovnih mestih, kjer je fluktuacija največja. Stalnostni dodatek je občutno premajhen. Delavci, ki so na trimesečni priučitvi in samovoljno prekinajo delo, bi morali plačati škodo podjetju. Tudi regresi za letni odlih so občutno prenizki z ozirom na stalno naraščanje cen v primerjavi z ostalimi podjetji. Delovna skupina je bila obveščena, da bo nova razsvetljava v skladišču kmalu urejena in pa da obratovodstvo predvideva rešitev premika vagonov ter ogrevanje.

9. 11. — HVŽ — KOBLAR — VOTLIČARNA — Obravnavali so poročilo o devetmesečnem poslovanju in proizvodnji Železarne ter žičarne. Zanimanje za poročilo je bilo precejšnje, tako, da so vse podatke dobro proučili. Nerazumljivo je bilo to, kako more biti poprečen osebni dohodek 1.574 dinarjev, ko pa imajo v delavnici VK delavci 7. skupino in je njihov OD pod poprečjem Železarne. Od pristojnih organov želijo ustrezen dogovor. Dogovorjeno je bilo, naj žičar po možnosti dobi tako votlico, kakršno si želi, upoštevati pa je treba tudi razna odstopanja za fini vlek. Imeli so pripombe, da je strokovno znanje žičark neustrezno in da so prepuščene same sebi. Sklenjeno je bilo, naj bi kolektivno skrbeli za to, da bodo žičarji zamudili čim manj zaradi čakanja na votlice.

9. 11. — HVŽ — KLINAR — ŽIČARNA — K devetmesečnemu poročilu niso imeli pripomb. Na znanje so vzeli tudi poročilo o izpolnitvi mesečnega plana za oktober in podatke za november s poudarkom na pomen proizvodnje VAC žice. Prisotni so bili seznanjeni s tem, da je treba izboljšati delovno disciplino na delovnem mestu pri izkoriščanju strojnih kapacitet. Govorili so tudi o čiščenju strojev in okolice delovnih mest. Delavke, ki so zaposlene pri previjanju VAC žice pripominjajo, da le od njih zahtevajo čiščenje strojev, medtem ko na ostalih dnevih tega ne zahtevajo in

jih je treba na to opozoriti. Na delovnem mestu Gerhard naj bi delavke čimprej dobile statične odvijalce.

7. 11. — HVŽ — KRALJ — POCINKOVALNICA — Sestanek je vodil tovariš Dornik. Sestanka so se udeležili vsi člani delovne skupine. Seznanjeni so bili s proizvodnimi rezultati Železarne in žičarne. Poročilo je bilo posredovano dovolj razumljivo, rezultati pa so bili posredovani v tonaži in procentih. Istočasno so bili tudi primerjani z lanskimi rezultati. Prav tako niso imeli pripomb k internemu sporazumu o delitvi dohodka in OD v ZPSŽ. Nadalje so bili seznanjeni z rezultati žičarne in pocinkovalnice, kjer so pocinkali nekaj manj žice v primerjavi z lanskim letom, kar pa gre na račun pomanjkanja delovne sile in asortimenta, ki vsebuje tanjše dimenzije žice. Sodelavci so imeli pripombe zaradi delovnih oblek, ker letne ne ustrezajo in bi radi dobili obe obleki, tudi volneno. Spodnjega perila to je hlače, zaradi neustreznih mer ni mogoče uporabiti. Predlagajo, naj bi v kantinah nudili čaj z boljšim okusom.

8. 11. — HVŽ — SUŠNIK — ADJUSTAŽA — Ob pregledu rezultatov o poslovanju Železarne so bili zadovoljni, saj so ugotovili, da je bilo delo dobro opravljeno in ustvarjena precejšnja vsota finančnih sredstev. Tudi surovine, ki jih potrebujemo za proizvodnjo jekla so se močno podražile. Nekateri sodelavci so bili mnenja, da bi določeno vsoto prihranili za konec leta. Ostanek poslovne izgube iz leta 1967 pa naj bi plačali v letu 1972. Tudi kupci nam dolgujejo precejšnje vsote in jih je zanimalo, kdaj bo to vprašanje rešeno, tako, da bi bili računi obojestransko poravnani. K internemu sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov niso imeli bistvenih pripomb.

7. 11. — HVŽ — POKLUKAR — ŽIČARNA — Na sestanku je bilo posredovano poročilo o skupni proizvodnji Železarne in žičarne, ki so ga delavci ugodno ocenili, vendar menijo, da se dobri rezultati pri osebnih dohodkih premalo poznajo. Vsak komentar je odveč, samo če pogledamo koliko delavcev je v devetih mesecih zapustilo tovarno. Pozitivno so ocenili sporazum o delitvi dohodka in OD v ZPSŽ in bo nočni dodatek znašal 30 %, kar je za naporno nočno delo nekoliko večja spodbuda. K doseženim rezultatom v oktobru niso imeli pripomb, medtem ko so mnenja, da je plan za november precej visok. Spregovorili so tudi o disciplini in neustreznem izkoriščanju nekaterih strojev, ter o predčasnem zapuščanju delovnih mest.

9. 11. — HVŽ — OREŠKI — PATENTIRNICA — Vodja delovne skupine je prisotne seznanil z vsemi podatki, ki se nanašajo na devetmesečno poslovanje Železarne in žičarne. Nadalje so se strinjali z internim sporazumom o delitvi dohodka in OD v ZPSŽ. Ocenili so tudi dosežene rezultate za mesec oktober.

9. 11. — HVŽ — RESMAN — PATENTIRNICA — Prebrali so izveček iz poročila o devetmesečnem poslovanju Železarne in žičarne. Posredovani so bili tudi podatki o dobiti — izplenu v patentirnici. Rečeno je bilo, da bo treba delati tudi ob prostih sobotah, da bi kolikor toliko izpolnili proizvodni načrt za patentirano žico. Obratovodstvu naročajo, naj pripravi primerjalne podatke osebnih dohodkov I. patentirarja in I. pocinkovalca. Obratovodstvo tudi opozarja na čimprejšnje popravilo žerjava na I. polju.

11. 11. — HVŽ — GASPERIN — ŽIČARNA — Delovna skupina ni imela pripomb k doseženim rezultatom v Železarni. Zahtevali so, da se redni letni dopusti koristijo v celoti, ne pa da se določene dni dopusta koristi tudi ob prostih sobotah. Kljub zelo dobri proizvodnji v oktobru so imeli v žičarni nizke osebne dohodke. Žičarji, zaposleni na R-F strojih se pritožujejo zaradi prenizke ocene — šeste skupine in zahtevajo, da se jim odobri ena skupina več. Da bi zmanjšali količino odpadne žice predlagajo, da bi rezali samo tiste konce kolobarjev, kjer je žica res robata.

9. 11. — HVŽ — MARINKOVSKI — ŽIČARNA — Brez pripomb so vzeli na znanje poročilo o devetmesečnem poslovanju Železarne. Glede poprečnih osebnih dohodkov pa pripominjajo, da bi bilo bolje vedeti kako je s poprečjem od osme skupine navzdol. Z internim sporazumom o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v ZPSŽ se sicer strinjajo,

vendar menijo, da je regres z ozirom na druge delovne organizacije občutno prenizek. V prihodnje naj bi vsi člani kolektiva prejeli enak višji znesek.

Proizvodni rezultat v oktobru so žičarji z zadovoljstvom vzeli na znanje in upajo, da bodo z boljšo delovno disciplino tudi v prihodnje, zlasti pri proizvodnji VAC žice, uspešni.

3.11. — STROJNO VZDRŽEVANJE — KAMBIČ — KLINAR — HUDOLIN — STROJNO VZDRŽEVANJE PLAVŽEV — Na vprašanje postavljeno na sestanku dne 16. 6. 1971, še niso prejeli odgovora. Organizirali so tečaj za vzdrževalce na plavžu in sicer o vzdrževanju strojnih naprav. Ker so se tečaja udeležili poprečno le štirje sodelavci, ga bo treba organizirati še enkrat. Udeležba je obvezna, ker je v oddelku večina mladih še neizkušenih delavcev. Obratovodstvo je delovni skupini posredovalo informacijo o položaju tovarne. Z informacijo so se strinjali, zavedajo pa se tudi, da je od dobre vzdrževanja naprav odvisna proizvodnja. K informaciji o beneficirani delovni dobi niso imeli pripomb, želijo le, da bi bilo to vprašanje čimprej rešeno.

9.11. — STROJNO VZDRŽEVANJE — LAPAJNE — STROJNO VZDRŽEVANJE JAVORNIK — Imeli so pripombe k beneficiranemu stažu vzdrževalcev — dežurnih ključavničarjev na RAFAMA strojih, na srednji in lahki progi, na bivši težki progi in v bivši valjarni 1300. V vseh teh obratih imajo proizvodni delavci priznan benificiran delovni staž. Seznanjeni so bili tudi s položajem tovarne v prvih devetih mesecih, pripomb ni bilo. Več pripomb pa je bilo zaradi vzdrževanja žerjavov in ostalih agregatov na popoldanski in nočni izmeni in jih je treba nujno usposobiti. Za razrez zavaljane pločvine v valjarni 2400 je bilo delovno mesto v proizvodnji, sedaj pa morajo delo opraviti dežurni ključavničarji, kar velja tudi za popravilo sektorjev. Dežurnim ključavničarjem tudi ni razumljivo, ker niso bili upoštevani pri ocenjevanju delovnih mest, ko imajo dežurni elektriki in inštalaterji deveto skupino, medtem ko so sami obdržali le osmo skupino, kljub tako obsežnemu vzdrževanju. Odprto je vprašanje tudi glede dežurnih varilcev in je za javorške razmere delovno mesto neustrezno ocenjeno. Razpravljali so še o novem proizvodnem obratu HOP ter o dežurni službi. Odpreti bo treba nova dežurna mesta z ozirom na število izmen. Predvidevajo tudi dve delovni mesti za popravilo rezervnih delov za omenjene stroje. Pripombe so imeli glede prostora v oddelku tako delovnega in higienskih, ki jih je treba očistiti in prepleškati.

2.11. — GRADBENO VZDRŽEVANJE — JENSTERLE — MIZARNA — Seznanjeni so bili s programom dela, ki jim ga je posredovalo obratovodstvo. Strinjajo se s predlogom, da je treba razna popravila v počitniških domovih opraviti v zimskih mesecih. Skupini pleskarjev in steklarjev so sporočili, sklep komisije, da je odobreno povečanje oziroma prehod iz šeste v sedmo skupino. Ob koncu sestanka so govorili še o varstvu pri delu.

4.11. — STROJNE DELAVNICE — MARKUN — STRUGARNA — Seznanjeni so bili s poročilom za pretekli mesec. Probleme imajo zaradi pomanjkanja delovne sile in si zato pomagajo z nadurnim in pogodbenim delom. Tako je sleherni posameznik opravil dve uri več. Obratovodja strojnih delavnic je povedal, da skladno z novim pravilnikom o nagrajevanju ne bo več pogodbenih del, pač pa bo nadurno delo bolje stimulirano in vsaka bojazen je odveč, da z nadurnim delom ne bi reševali pomanjkanja vzdrževalcev in si zagotavljali rezervne dele za posamezne stroje. Tovariš Buh vprašuje ali res ni mogoče, da se drugim strugarjem poveča delovna skupina, ker je sedanja prenizka. Pojasnilo je posredoval obratovodja, pričakovati pa je, da bo z novim pravilnikom urejeno tudi to vprašanje. Tovariš Juran je še postavil vprašanje glede kriterija pri nagradah, ki jih dodeljuje obratovodstvo.

9.11. — STROJNE DELAVNICE — MEZNARC — STRUGARNA — V poročilu obratovodstva za prejšnji mesec so bile posredovane težave, s katerimi se srečujejo. Pomanjkanje delovne sile je občutno in zato problem rezervnih delov rešujejo za celotno železarno z nadurnim delom. Menijo, da je problem izdelave rezervnih delov možno urediti le z modernizacijo in nabavo sodobnih obdelovalnih strojev. K temu so pristeli še ustrezno stimulacijo kvalificiranih in visoko kvalificiranih

delavcev. V prihodnjem letu je treba rešiti problem letnih dopustov, ker jih moti to, da mora vsak delavec poleg dopusta koristiti tudi določeno število prostih sobot. Dopuste naj bi v prihodnje določili po letih, brez pisanja prostih sobot.

9.11. — TKR — URBANC — MEHANSKA PREIZKUSEVALNICA OTK V HVZ — Informirani so bili o devetmesečnem poslovanju Železarne. Menijo, da je povsem pravilno, da so bili končno prikazani in doseženi v našem poslovanju pozitivni rezultati. Naše podjetje naj v prihodnje ne bi uvrščali med tista podjetja, ki slabo poslujejo, kar vpliva na uvoz. V prihodnjem letu bi se moral celotni kolektiv prizadevati, da bi bili naši proizvodni rezultati kvalitetni in bi tako imeli večje priznanje na tržišču in s tem tudi prodajno ceno. K predlogu pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev niso imeli bistvenih pripomb.

9.11. — TKR — SOK — MEHANIČNA DELAVNICA OTK — K informaciji o devetmesečnem poslovanju niso imeli pripomb, kljub težavam, ki jih imamo v gospodarstvu so izrazili zadovoljstvo za uspešno poslovanje, niso pa bili zadovoljni z osebnimi dohodki, ki ne dosega višine od 1.300 do 1.400 dinarjev, niti poprečja Železarne, kljub temu, da so kvalificirani delavci z deset do petnajstletno prakso. Tudi k predlogu pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj delavcev Železarne niso imeli pripomb. Želijo le, da se pravilnik dosledno izvaja.

8.11. — RTA — BEDEN — RMR — V zadnjih treh mesecih so dosegli poprečje 7,75 točk. Večjih reklamacij ni bilo, pač pa se je treba prizadevati za odpravo nekaterih manjših reklamacij. Tovariš Zitnik je obširneje obrazložil nekatera vprašanja v spremembah sistema nagrajevanja. Spremembe so potrebne, morajo pa biti pravilno in dosledno postavljene kriterije za ocenjevanje. V delovni skupini nimajo delovnih mest, ki bi prišla v poštev za beneficirano delovno dobo. Predlagali so dodatek k pravilniku za izredna strokovna dela, za dela z zdravju škodljivimi snovmi. Prav tako so bili člani delovne skupine seznanjeni s spremembami v premiranju.

5.11. — VALJARNA BELA — DREMELJ — ADJUSTAŽA BLUMING ŠTEKEL — JAVORNIK — Informacija obratovodstva je bila sprejeta brez pripomb. Obravnavali so naloge za oktober in november. Bili so pohvaljeni, ker so adjustirali 2.600 ton pločvine in odposlali kupcem 2.460 ton, kar je rekordna odprava za bivši obrat Javornik II oziroma sedanjo adjustažo bluming štekel. Kritično so ocenili disciplino glede prihajanja in odhajanja na malico. Beseda je tekla tudi o zaščitnih sredstvih, s posebnim poudarkom na uporabo čelad. Vse, ki ne bodo dosledno uporabili čelad, bodo odstranili z delovnih mest in jih poslali drugam. Delovni skupini so sporočili, da bo treba v novembru delati vse sobote, ker so v novembru trije prazniki.

29.10. — ELEKTRO IN TOPLOTNA ENERGIJA — KUNŠIČ — ETE — K pravilniku o urejanju stanovanjskih zadev delavcev Železarne so posa-

mezni sodelavci imeli več pripomb ker nekatera vprašanja niso urejena, tako da nekateri delavci nameravajo iskati zaposlitev drugje. Nagrajevanje zelo zaostaja za porastom cen, ki so vsak dan višje. Govorili so tudi o disciplini, ki ni najboljše.

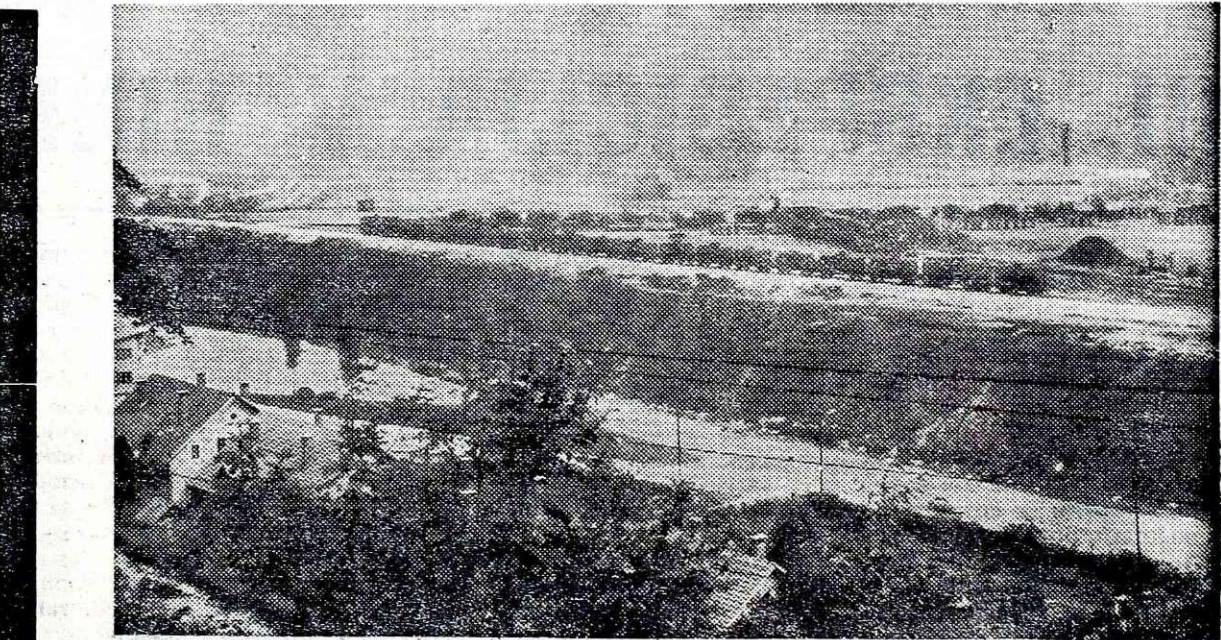
10.11. — ELEKTRODNI ODDELEK — LIPOVŠČEK — BABIČ — V oktobru so dosegli največjo proizvodnjo, plan pa je bil dosežen z 99,7 %. Plan odprave je v primerjavi s proizvodnjo dosežen s 105,5 %. Zaloge so znižali na minimalno količino. Ponovno so obravnavali interni samoupravni sporazum med SOZD v ZP, ki so že ali pa bodo začeli veljati. Pogovarjali so se tudi o bližnji krvodajalski akciji ter o podatkih za pokojninsko osnovo in delovno dobo. Omenjali so varnost pri delu, ki je problematična še posebej v bližnjih zimskih mesecih zaradi gradnje podaljška hale. Zahtevajo, naj obratovodstvo skupaj s službo za varstvo pri delu poskrbi za varno delo med gradnjo in montažo.

3.11. — MARTINARNA — URAN — PEČI — Obravnavali so poročilo obratovodje in šefa talinca o devetmesečnem poslovanju v martinarni ter izpolnjevanju akcijskega programa. Iz poročila je razvidno, da niso delali najbolje, pri materialih, ki jih uporabljajo pa bi lahko prihranili še več, če bi bili bolj vestni pri delu. K poročilu niso imeli pripomb, razen glede kadrovskih vprašanj. Delavci se pogosto menjajo, zato morajo starejši več napraviti, ker se mlajši priučujejo. Razpravljali so še o varstvu pri delu in ugotavljajo, da nekateri še vedno niso dosledni pri uporabljanju zaščitnih sredstev kljub vsem opozorilom.

8.11. — MARTINARNA — LIVNA JAMA — K poročilu o devetmesečnem poslovanju in k akcijskemu programu niso imeli pripomb. Inž. Skube je obrazložil nov način izplačevanja nočnega dodatka, za nedeljsko delo in nadure, kar je že v veljavi od 1. novembra dalje. Dal je tudi ustrezno pojasnilo glede pisanja manjkajočih ur.

5.11. — MARTINARNA — JEREB — STARO ŽELEZO — Obširno so govorili o odgovornosti in vzporedno s tem o nagrajevanju delavcev. Za tem je obratovodja martinarne inž. Kalan posredoval poročilo o devetmesečnem poslovanju in govoril tudi o akcijskem programu. Ob koncu sestanka je bilo danih več predlogov in sicer glede nagrajevanja starejših dobrih delavcev, glede delovne sile, ki naj jo zagotovi kadrovske sektor in delovne discipline. Omenjali so tudi pisanje ur za manjkajoče delavce.

10.11. — MARTINARNA — JUSTIN — STARO ŽELEZO — Obravnavali so poročilo o devetmesečnem poslovanju, vprašanja pa so se nanašala na težave, ki nastajajo zaradi večkratnega pomanjkanja starega železa, delovne sile in slabega vzdrževanja. Zanima jih, zakaj niso remontov pristaniških žerjavov opravili že prej. Postavljeno je bilo tudi vprašanje glede OD žerjavovodij, ki so prenizki. Ustrezno pojasnilo je dal tovariš Cvetkovič, ki je govoril tudi o doseženih rezultatih in povedal nekaj več o tem, kako bi lahko dosegli boljše rezultate. Omenjal je predvsem boljše izkoriščanje koledarskega časa in zmanjšanje vlagalnih časov.

Nasip železarne, ki je sicer dobro izkoriščen, se vedno bolj pri bližuje Javorniku

»Kako si naju prestrašil!« sta rekli obe hkrati.

Aleš se je začudil, saj je vendar povedal, da bo prišel. Gledal ju je začudeno.

Anda, ki se je že umirila, pa je samo potrkala po mizi:

Tok-tok-tok ... tok-tok-tok ... tok-tok-tok ...

»Ah, da!« se je s polnim nasmehom domislil Aleš...

»V naglici sem pozabil, kar me pa ne opravičuje. Drugič mi sploh ne odprita, če bom pozabil,« je rekel in vprašal: »Sta gotovi?«

»Ne še,« je rekla Vera... »Se dva članka!«

»Dolga?« je vprašal in si utiral pot z zagorelega čela. »Ne. Vsega skupaj nekaj nad dvajset vrstic.«

»Že vem,« se je nasmehnil Aleš in povedal naslova: »Aktivistom OF in Izdajalci iz Prebujene Slovenije...«

»In kdo so ti izdajalci? je vprašala Anda.

»Vrag si ga vedi, kdo,« je odgovoril Aleš... »Razbijači našega boja! Kakšna ljubljanska skupina, ki ji naš boj ni všeč. Menda svari

Miha Klinar ČEŠNJE 5. ONSTRAN CESTE

Slovence pred oboroženo borbo. Ljudje tiste baže, ki so krivi, da je Jugoslavija tako hitro propadla! Ljudje, ki najbrž niso pomislili ali pa nočejo vedeti, da bi nas na Gorenjskem Nemci še naprej izseljevali, če bi ne bili prezaposleni z bojem proti partizanom. Upor nam je ohranil domačo zemljo in nas rešil izseljevanja. Zato pri nas na Gorenjskem ne bodo mogli ribariti. V Ljubljani je seveda drugače. Italijani še niso pokazali zob...

Anda je hotela nekaj reči, a Aleš je zagledal glave matic, štrleče izpod blazine.

»Matric nista dobro skrili,« je rekel in pokazal na posteljo... »Zdaj pa na delo. Poročevalca moramo še noč razmnožiti,« je rekel in sedel k mizi.

Vera mu je dala natipkane matrice, nato pa zaobrnila v vratih ključ. Anda se je sklonila in potegnila stroj izpod postelje in si ga zopet položila v naročje. Aleš se je tej iznadljivosti nasmehnil; pokazali sta se dve vrsti lepih zdravih zob. V sobi je bilo vroče. Na okna, zaprta, da bi ne bilo slišati na cesto tipkanja, je pritiskalo avgustovsko sonce in se razlivalo po sobi. Aleš si je odpel srajco in razgalil prsi, da se je pokazala rjavkasto zlata dlaka, ki se je zdela še bolj svetla zaradi temne zagorele kože in začel prebiti matrice.

Komaj slišno udarjanje tipk je znova napolnilo tišino sobe.

Aleš je tiho in hitro bral. Zadovoljen je bil. Matrice so bile vestno natipkane in brez napak. Vse je, kakor treba. Ko bosta končali, jih bo zanesel k Noču na Javornik. Zofka jih bo razmnožila. Jutri bodo že razdelili novo številko Poročevalca. Skrito bodo krožile po Jesenicah in Javorniku in zašle vse do Bohinja. Zato bosta predvsem poskrbeli njegova sestra Mihelca in neutrudljiva Logarjeva Francka, ki jih bosta skrivaj razpečali vse od Jesenic do Bohinja. Za Plavž bosta poskrbela Košir in njegova žena Ivanka, za Savo Kozarjeva dva, za Rovte in Zgornji Plavž Bregant in njegova žena, za Dovje in Mojstrano Rabičev iz Mojstrane... Povsod je dobro organizirano in vse gre, kakor je treba. Zadovoljen z vsem se je zatopil v branje...

Čez čas je tipkanje utihnilo in v sobo je legla tišina. Aleš je bral. Ni opazil, da sta Anda in Vera gotovi. Nista ga hoteli motiti, dokler ne bi prebral.

»V bitki na Jelovici,« je začel brati polglasno smo naknadno izvedeli, da so Nemci izgubili trideset mrtvih in ranjenih. En partizan je padel, drugi pa je ranjen...

Ob teh besedah se je Anda povrnila k prejšnjim mislim, ko je ta stavek narekovala Vera.

»Tudi ranjeni je umrl,« je rekel in ju pogledal.

»Umrl?« je vztrepetala Anda.

»Da. Izkrvavel je... Saj sta poznali Pavlija?« je rekel.

»Koga?« sta vprašali hkrati, le da je bil Andin glas mnogo bolj vznemirljiv kakor Verin.

»Pavleka! Korenovega! Najmlajšega Korenovih!«

»Korenovih?« je vprašala Anda, kakor da se ne more spomniti, kdo so Korenovi. Ferdovo mamo je poznala. Toda ta je imela samo sina, Ferda, ki je padel na Mežakliji, in hčerko. S tem priimkom pa jih je še nekaj na Jesenicah in najbolj znani so štirje bratje, vsi godci in pevci. Pa menda ni bil kdo med temi? Se pred dnevi je videla Franceta, enega teh bratov, ki ima čudovit tenor.

»Da. Korenovih,« je ponovil Aleš... »Najmlajšega iz njihovega kvarteta. Danes sem zvedel...«

Molk je legel v sobo.

»Že tretji z Jesenic v enem tednu,« je rekla Vera potem.

»Brez žrtev ni boja,« je rekel Aleš, a je takoj začutil, da ni izbral pravih besed. Niso povedale tega, kar je čutil. Poravnal je matrice, jih skrbno zvil in jih še skrbneje zavil v kopalne hlačke, ki jih je imel s seboj, kakor da bi prišel od kopanja. Pa se ni kopal. Vzel jih je samo zato s seboj, da bi vanje zavil matrice; kopalne hlačke so bile manj sumljive kakor aktovka ali ovitek.

Poslovil se je.

Anda je odprla okno; nista več tipkali, da bi moralo za-

V spomin prvih padlih partizanov na Obranci

Janez Brojan ISTOR-O-NAL - 7398 m III. EKSPEDICIJA V HINDUKUŠ

V.

En dan pa smo izkoristili za ogled male vasice Derir v področju Kafistana. To je okrog trideset kilometrov od Chitrala. Priredili so nam svojevrstne plesse. Ker smo zvedeli, da letala ne bo, smo morali prositi za dovoljenje za nadaljnjo pot z džipi. Končno je prispel telegram, da lahko gremo. Ob treh zjutraj šesti dan odrinemo s štirimi džipi proti Islamabadu. Vožnja je bila zopet nevar-

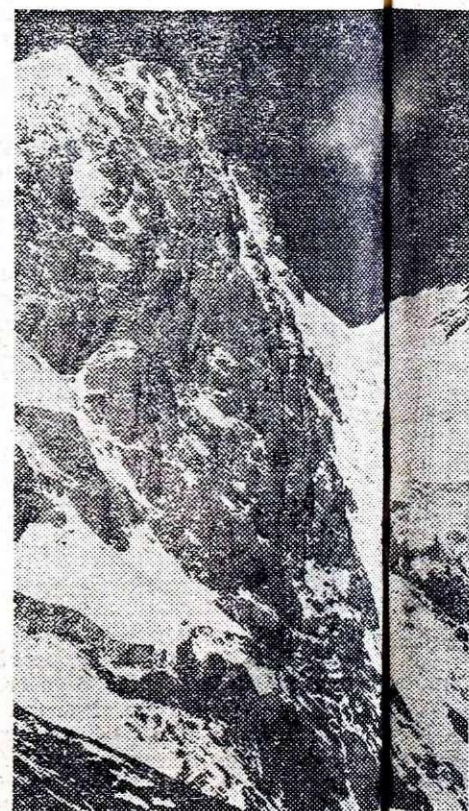
na, saj smo na mnogih mestih globoko pod nami videli razbitine avtomobilov. Po enem dnevu in pol naporne vožnje pridemo v Islamabad. Južinat in večerjat smo odšli v hotel »Sheherezada«, koder je bila samopostrežna restavracija. Bili smo skoraj edini gostje pa je hrane vseeno zmanjkalo. Če bi nas morali hraniti vsak dan, bi hotel sigurno hitro propadel. Prespali smo na ambasadi. Drugi dan smo odšli na ogled velikega zemeljskega jezusa Tarbeli. Naši fantje iz Hi-

dromontaže so nam razkazali vse naprave. Pri njih smo prespali, nato se zjutraj vrnili v ambasado, popoldan pa krenili na več kot sedem tisoč kilometrov dolgo pot nazaj domov.

Pot domov pa nam je prinesla veliko žalost. Že v Afganistanu smo doživeli hudo prometno nesrečo, v kateri je naš najboljši alpinist in osvoboditelj Istor-o-nala Zvone Kofler zaradi hudih opeklin podlegel v Kabulski bolnišnici. Le uro pred njegovo

smrtjo smo se razen doktorja, odpeljali naprej, tako da smo za to usodo zvedeli šele na jugoslovanski meji, v Dimitrogradu, kamor smo prišli sedem dni kasneje. Naslednji dan smo prispeli domov z globoko žalostjo v srcih in ga spremili na njegovi zadnji poti. Vsi se zavedamo le to, da bomo vedno in povsod pogrešali človeka, s katerim smo preživeli toliko lepih dni v naših in tujih gorah.

KONEC

Pogled an vrh Istor-o-nala - 7398 m, ki

morebitnih nezaželenih
luškovalec moralo biti
to. Naslonila se je nanj.
gustovó sonce se je na-
lo k skrajnemu grebenu
zaklje. Senca češnje na vr-
onstran ceste je bila vse
jša, dokler se ni zgnetla
drugimi sencami v mrak.
loneli sta na oknu. Radi
ob mraku gledali v dalja-
med hribi na zahodu. Iz
onstran železniške pro-
se je v enakomernem tr-
on koraku izluščila policijs-
patrulja. Sivi čeladi sta
evali mrko in metali sen-
na policijska obraza, ki
z gledala v mraku kakor
ostenela.

Kakor smrt s čelado, — je
seletelo Ando.

Patrulja je s trdim enako-
mim korakom korakala
oknom in se za vogalom
šibila v sosednjo ulico.

daljavi med Mežakljo in
pravankami je krvavelo av-
gustovo nebo. Ulice so se
lo praznile. Policijska ura
Slovenec se je bližala; no-
Slovenec po tej uri ni
sel ostati na cesti.
Ponižujoča tišina ulice je
nila v sobo...

3.

led januarski dan. Težko
nebo se je bočilo nad do-
kakor grobo obmetan
okleti in se nenehno kru-
; tako nagosto je snežilo.
si se otrsela snega, ko je
opila v hišo. Kakor omo-
pa se je opetkala po stop-
ah. Sama ne ve, kako je
šla ključ in odprla vrata.
nezakurjena soba jo je
rejela, a ni prižgala peči,
prav je bilo treba samo
taktkniti. Taka, kakor je
a prišla, se je vrgla na po-
ljo. Bolečina, ki jo je že
kaj ur zatajevala in se jo
a pred drugimi izdati, je
uhnila v krčevit jok.

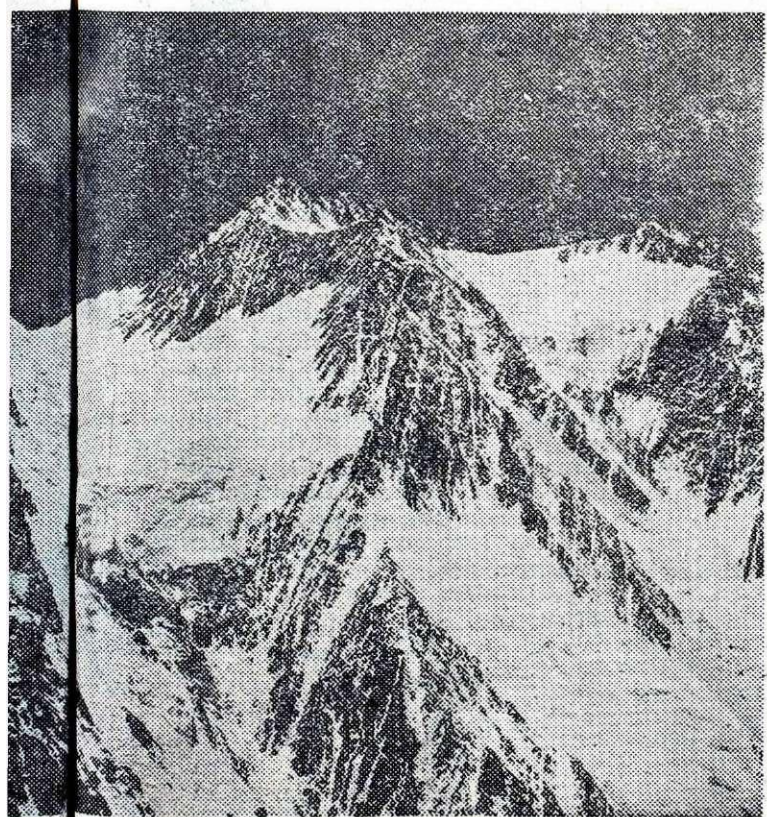
Moj bog, ali je res vse to
trebno? Ali je res bilo vse
nesreče treba? — se je v
valu nepresojajoče boleči-
trgalo iz nje.

Pred očmi so se ji vrstile
a-ahotne podobe postrelje-

nih talcev. Čeprav je občutila
grozo nad nemškimi zverin-
stvi že ob vsakem lepaku, s
katerimi so Nemci v preplah
prebivalstvu naznanjali svoja
grozodejstva, jo je šele dan-
nes doživela v vsej grozotno-
sti. Ko so avgusta začeli
Nemci streljati prve talce, je
groza, ki jo je občutila, bila
kakor netivo za njeno, vedno
bolj strastno sovraštvo do
nasilnikov. Ko je septembra
šla z Ando na Koroško Belo
počastit spomin ustreljenih
talcev, se je ob kolih, na ka-
terih so ustreljenci viseli,
groza prelila v občudovanje
junaštva ubitih. Ob miru, ki
je odseval z njihovih okrvav-
ljenih obrazov, je menila, da
bi mogla ona prav tako ju-
naško umreti, globoko v sebi
zavedajoč se, da brez boja,
žrtev in trpljenja ni moči iz-
bojevati svobode. Še isti dan
sta z Ando natipkali matrico
za letake, ki so pozivali na
osvobodilni boj, na sabotaže
v tovarni, na uničevanje ko-
munikacij in na likvidacijo
izdajalcev. Ni se zbal pro-
glasa nemškega krvnika
Kutschere, ki je grozil prebi-
valstvu z najstrožjimi kazni-
mi, če bodo podpirali parti-
zane in sodelovali v narodno-
osvobodilnem gibanju, prav
tako kakor se niso zbal tega
proglasa tisti delavci, ki so
na dan ustrelitve talcev na
Beli napadli nekega verkuš-
ca, nekega nemškega petoliz-
nika, in ga težko ranili. Ni je
preplašil ogenj Rašice, ki so
jo zažgali Nemci skupaj z
vsemi postreljenimi moškimi,
ki so jih našli doma. Niso je
omajale ustrelitve talcev na
Lancovem, ne v Golčaju pri
Blagovici, ne v Dragi, ko sta
bila ustreljena tudi Edo Gior-
gioni, tržaški priseljensec z
Javornika, in Mirko Knapič
z Jesenic...

Dnevi so ji potekali kakor
Andi. Skoro vsak dan sta tip-
kali matrice za letake in pre-
pisovali Slovenskega poroče-
valca.

(Se nadaljuje)

— 75 m, ki so ga premagali naši alpinisti

Župniku je srce udarilo hitreje in sapa mu je šla
globlje. Ko pa je videl Vršanov prepali obraz, se je
zmedel in vrgel iz sebe:

»Otroške bolezni! Morda gliste! Liza pa koj v jok
seveda, ti pa v dir, pa po zdravnika. Vršan, spet
noriš!« si je dajal župnik poguma, da ne bi opazil
stari bojazni za mlado življenje v njegovi besedi.

»Nor gori ali doli, ne sme mi ga vzeti Bog!«
»Noriš, Vršan, nad milostjo božjo grešiš! Te ni
že dovolj potipal za tvojo mogočnost in ošabnost?
Bi rad še, ha?«

Pa se je brž unesel župnik Mihael:

»Ne cmeri se zdaj. Star si dovolj in hrbet je va-
jen biča! Saj ni, da bi moral vsakdo umreti, če gre
padar k njemu! Sam veš, dovolj otročajev si imel,
ko so brez zdravnika bili bolni: in spet zdravi. Tudi
umrli so vsi v en bart. Viš, to ve samo Bog, mi ni-
česar, črvi! Najmanj midva, Vršan, ki prelagava in
predevava, Bog pa preloži in predene. — Rajši že
naredi kakor je prav in dobro, pa boš imel mirno
vest ter veselje v srcu in v hiši!«

Ustavil se je pred Vršanom:

»Si že kaj ukrenil?«

»Ne upam!« je stari odgovoril v zadregi.

»Koga se bojiš? Prej se pa nisi bal? Te bo mo-
ral župnik Mihael peljati za roko?«

Siroko se je razkoračil župnik pred Vršana in
planil v bučen smeh:

»Kakor zadnjič, ko sem moral pripeljati še Lizo
in bi ti bil kmalu še mater njeno, norec stari da bi
videl svoje prazne strahove in spoznal norčijo svo-
jih dejanj! Uh, budalo staro, Vršan!« se mu je sme-
jal župnik in z velikimi koraki meril sobo gor in
dol.

»Ni mi do smeha!« je ugovarjal Vršan.

»Kisaj se, kisaj zdaj na stara leta, ko si vse živ-
ljenje uganjal norčije in rinil z butico skozi zid!«

Pa se je spet unesel župnik in vprašal:

»Kako misliš, Vršan? Si šel vase?«

»Sem.«

Slavko Savinšek

Grče

(21)

»No, in?«

»Malemu zapišem.«

»Kdaj?«

»Čimprej.«

»No, in Liza?«

»Z njim naj pride k meni! Kaj bi tem, ko se ne
upam do otroka!«

»Se stare bojiš?«

»Nikogar se nisem bal, razen samega sebe!«

»Vidiš, pa le nisi tako nor, kot sem mislil!« je
ušlo župniku in zjasnilo se mu je v očeh in v
obrazu.

»Samo...« je podvomnil Vršan.

»Kaj?«

»Bo hotela Liza?«

»Baraj jo.«

»Ne upam.«

»Če nisi še zmeraj ohol? Kaj, Vršan?«

In ko je videi, da njegov sum ni utemeljen, je
mirno vprašal:

»Kajne, ko bi jaz?«

Vršan je prikimal.

»Se tudi mene bojiš, da me nisi popred poprosil,
a? No,« je šel dalje župnik, »to bom že še naredil,
da se ne boš maličil in ugnal Bog ve zopet kakšno
neumnost, če te pustim na cedilu! Potlej mi pa
dajte mir, grče podsmreške! Niti z mezinem ne
mignem več za vas!«

Pa ga je brž zaskrbelo še naprej:

»Kaj pa Mana? Si ji že povedal?«

»Nisem! Mora, ker hočem jaz!«

»Viš, ga, volka! Ze spet raste in v trmo tišči!
Vršan, to pa jaz bolje vem, viš, čeprav nisem Ma-
nin oče, ampak si ti: Mani je prav tako in niti ne
mara ne za grunt. Se ne kani možit!«

In ko je Vršan začuden gledal, je nadaljeval:

»Seveda, ti ne gre v glavo, odkod imam vse to?
Sama mi je povedala, sama, oni dan, ko sem te
poiskal gori nad Belcjanom. Mar bi bil doma ostal,
pa pamet napel in se razmislil pa naredil, kakor
gre in je treba. Zdaj te je menda izučilo!«

Vršan je vstal.

»Kdaj bova uredila, gospod?«

»Čimprej, da te zopet kaj ne ugrizne! Čaj!« je
premisli župnik, »jutri ne utegnem, gremo ogledat
borovce iz cerkvenega. Drugi dan pa — popoldne.
Pa da mi ne uideš v gmajno?«

Vršan je prijel za kljuko, župnik z roko po njem:

»Grem nekaj časa s teboj, da ne boš preveč
divjal. Vrnem se z zdravnikom, ko bo šel od bol-
nika.«

Šla sta. Malo sta govorila spotoma. Obema je
med redkimi besedami vrelo eno, se med mislimi
podilo isto: kaj je s Klemenčkom? Tako sta govo-
ričila po malem semtertja, mislila pa oba samo in
vztrajno v eno in isto.

Napol poti v strm jima je prišel naproti zdrav-
nik.

»No, kako prijatelj?« je planilo iz župnika. Vrša-
nove oči so obvisle na zdravnikovih ustnicah, ki
so izpregovorile latinsko ime. Župnik se je oddah-
nil. Pogledal je Vršana, ki ni razumel, in je zazijal
vanj.

»Norice ima, norice, Vršan! Se mu vidi, da je
Vršanove krvi: kakor ti, ki jih imaš že vse življenje,
pa ti doslej še ni nobeno zdravilo pomagalo! Zdaj
pa bosta menda oba zdrava, ti in mali!«

Zdravnik je obrazložil Vršanu, da ni nič nevar-
nega. — Z župnikom sta se obrnila v dolino, stari
pa se je pognal v breg. Žuril se je, kot bi bil pustil
v grabnu trideset let.

Spotoma je poklical iz hiše Lizo in se pomenil
z njo o bolniku. Drugo in potem tretje jutro je že
zarana stal pred vrati in stežka čakal Lizo, dokler
mu ni pritekla povedat, da je fantek dobro prespal
noč in bo kmalu zdrav.

Stari se je blaženo nasmehnil. Že je hotel oditi,
ko se je premislil in stopil k Lizi nazaj:

»Liza, si huda?«

»Zakaj, oče?«

»Ker sem bil tak?«

»Je vse šlo mimo. Zdaj je dobro! Samo, da bi
bii še Klemenček čisto zdrav!«

Stari se je davil v zadregi.

»Liza, povej očetu, da prideva z župnikom po-
poldne k vam.«

Liza ga je osuplo gledala.

»Radi malega in radi tebe tudi, Liza!« je še pri-
stavil pa dejal z Bogom in odšel v hišo.

Liza pa ni verjela ušesom. Zardela je in spet
prebledela. Nato pa je planila v hišo, dvignila dete
iz posteljice, zaplascala z njim po hiši in iz prsi se
ji je trgalo:

»Klemen Vršan, Klemen Vršan!«

Položila je otroče nazaj v posteljico, ga skrbno
pokrila, potlej pa poiskala mater in očeta, da jima
je povedala.

Vršan pa je stopil domov, vzel papir in svinčnik
in računal. Potlej je poiskal stare papirje, listal v
njih in dajal na stran to in ono od njih. Pri kosilu
je bil molčeč, po jedi pa je zadržal Mano v hiši in
ji povedal, kaj namerava.

»Mi je prav,« je dejala hči na vse to. »Samo to
skrbite, da bom za naju dva gospodinjala jaz, dokler
bom živa. Umrli bi brez tega posla.«

»Ne boš umrla ne, bo brige dovolj za obe! Le
ne skrbi!«

Prišel je župnik in odšla sta s starim Vršanom
k Belcjanu. Vršan se je praznje oblekel in svečan
in resen je bil. Spotoma nista mnogo govorila, vsak
je bil ugreznjen v lastne misli.

Pri Belcjanovih so ju že čakali. Na prag jima
je prišla naproti Liza, za njo pa koj oče in mati.

»Viš, Vršan, polne duri jih je starih in mladih,
če midva prideva k hiši!« je podražil župnik sta-
rega, pa brž pobaral Lizo:

»No, kaj pa bolnik?«

»Je že zdrav, hvala Bogu. Samo iz posteljice še
ne sme, je dejal zdravnik.«

»Tak pa vstopimo v božjem imenu, Vršan!«

Tedaj je stari Vršan prvič, odkar pri Belcjanovih
gospodinji sedanja Belcjanica, pri belem dnevu in
javno prestopil prag njene hiše...

Socialno zdravstvena služba v prvem polletju

(Nadaljevanje s 1. strani)

so vsekakor ugodne posledice zdravstvene preventive in izboljševanja delovnih pogojev oziroma odstranjevanja težkih delovnih mest.

V prvem polletju letos je bilo zaradi bolovanj in porodniških dopustov izplačanih skupno 1.774.051,56 N dinarjev nadomestila osebnih dohodkov, oziroma so le-ta v primerjavi z istim obdobjem lani za 114.700,13 N dinarjev večja. Od tega je bilo izplačanih za bolovanja do 30 dni 949.493,77 N dni, ali 74.157,86 N din več kakor lani, nad 30 dni pa 824.557,79 N din, ali 40.547 N dinarjev več kakor v istem obdobju lani. Seveda so povečana izplačila nadomestila osebnih dohodkov za bolezensko odsotnost pogojena s povečanjem osnov osebnih dohodkov. Ob tem za informacijo pripominjamo, da plačujemo za zdravstveno zavarovanje 6,7 % in še posebej prispevek za kritje stroškov za nesreče pri delu 0,80 %, skupaj 7,50 % od bruto osebnega dohodka od 1. januarja letos.

Na rešilnih postajah je v prvem polletju letos iskalo prvo pomoč 1092 sodelavcev

Na petih rešilnih postajah, ki so nameščene v neposredni bližini proizvodnih obratov, je v prvem polletju letos iskalo prvo pomoč zaradi nezgode pri delu ali nenadnih obolenj 1092 delavcev. V tem

Železarski globus

JAPONSKA — V železarni Fukuyama družbe Nippon Kokan je pred kratkim prišel obratovati nov plavž, ki je največji na svetu. Premer talilnika ima 13,8 m, koristno prostornino 4200 m³, visok je 92 m, ima 40 pihalnic in tri prebodne odprtine. Dnevno lahko proizvede 10.000 ton grodla.

JUŽNA KOREJA — V mestu Pohang gradijo novo železarno, ki bo letno imela proizvodno zmogljivost 1 milij. ton surovega jekla. Del opreme za to železarno bo dobavila avstrijska železarna VÖEST iz Linza. Delno bo pričela obratovati že v drugi polovici leta 1972. Največji del železove rude bo uvažala iz Avstralije, premost za koksiranje pa iz ZDA in Kanade.

ZDA — V celotni industriji ZDA bodo letos porabili za raziskave in razvoj 19,4 milijarde dolarjev. Od tega bo porabila železarska industrija 141 milij. dolarjev oziroma 1 milij. dolarjev več kot v letu 1970. Od te vsote bodo porabili 21 % za razvijanje novih proizvodov, 7 % za uvažanje novih naprav in 72 % za izboljšanje obratovanja že obstoječih naprav.

času so medicinske sestre oziroma industrijski bolničarji izvršili 8084 preobvez ali drugih storitev, 343 delavcev pa je bilo napotenih k zdravniku zaradi težjih okvar ali težjih obolenj. Najbolj frekventirana je rešilna postaja I ob glavnem vходу v Železarno na Jesenicah, sledi rešilna postaja III na plavžu, rešilna postaja V v valjarnah Bela, rešilna postaja II ob valjarnah na Javorniku in rešilna postaja IV v hladni valjarni — žičarni.

Na oddelku za fiziologijo dela pregledanih v prvem polletju 639 delavcev

V lanskem letu je pričel z rednim delom tudi oddelk za fiziologijo dela, ki je kljub začetniškim težavam dosegel pomembne rezultate. Na oddelku so uspeli, da se po zakonu predpisani prvi in periodični pregledi sodelavcev redno opravljajo. Uvedli so testiranje delavcev na delovnih mestih, s čemer so imeli namen ugotoviti vpliv težkega fizičnega dela na posameznika ter reakcijo organizma ob spremenjenih pogojih dela in težavnost delovnih mest kjer so zaposlene žene. Zaradi pomanjkanja ustreznega zdravstvenega kadra pa vsega dela niso uspeli izvršiti.

Boljši rezultati so bili doseženi pri periodičnih pregledih zaposlenih delavcev in pregledih vseh novosprejetih delavcev. V prvem polletju letos so na oddelku pregledali 401 novosprejetih delavcev, 157 sodelavcev je bilo periodično pregledanih, razen tega pa so pregledali še 64 upoko-jencev, ki so honorarno zaposleni v podjetju, 13 kandidatov za žerjavovodski tečaj in štiri sodelavce zaradi spremembe delovnega mesta.

Pri različnih pregledih, ki so bili izvršeni na delavcih, je najbolj zanimiv podatek o najbolj značilnih telesnih deformacijah. Pri pregledanih delavcih so zabeležili kar 26,6 % primerov ploskih nog in 16,3 % primerov raznih sprememb oziroma deformacij hrbtenice. Seveda pa bi bil ta odstotek še precej višji, če bi upoštevali še podatke periodičnih pregledov delavcev za več let nazaj, ki jih je obdeloval dispanzer za medicino dela. Seveda večina teh primerov odpade na novosprejete delavce in sicer pri ploskih nogah kar 15 %, pri okvarah hrbtenice pa 13 %.

Zdravljenje obolenj na dihalih

Inhalatorij je bil v podjetju ustanovljen z namenom zdravljenja obolenj na dihalih — respiratorna obolenja. Zaradi različnih vzrokov je bil zadnje čase kljub precejšnemu številu tovrstnih obolenj slabše obiskan. Služba je zato pozvala delavce na

množično testiranje, kar naj bi omogočilo zgodnjo diagnozo oziroma preprečevanje širjenja pljučnih obolenj. Akcija je uspela in bo služba v bodoče poskušala testirati delavce na delovnih mestih in jih po potrebi usmerjala na zdravljenje.

Na testiranje se je odzvalo 36 delavcev in pri devetih je bila ugotovljena opazna sprememba na pljučih. Po desetkratni inhalaciji se je pri vseh devetih delavcih zdravstveno stanje in njihovo počutje izboljšalo. V prvem polletju se je v inhalatoriju zdravilo 99 delavcev in je bilo opravljenih 450 inhalacij.

Uspešno delo fizioterapije

V okviru socialno zdravstvene službe Železarne uspešno deluje tudi fizioterapija. V prvem polletju je terapijo koristilo 279 sodelav-

so tudi največje jamstvo, da bo takih sodelavcev vedno več.

1183 pregledov na dispanzerju za medicino dela

Delo ekipe za fiziologijo dela, je bilo vseskozi povezano z dispanzerjem za medicino dela pri Zdravstvenem domu Jesenice, ki ima svoj sedež v obratni ambulanti. Kakovost izvršenih zdravstvenih preventivnih pregledov se je bistveno izboljšala in kadrovska služba je bila sproti obveščena o zdravstveno-fizični kondiciji ter sposobnosti kandidatov za sprejem na delo. Služba za varstvo pri delu je bila seznanjena s posledicami škodljivosti delovnega okolja in posledicami težine dela na človeka, po izvršenih periodičnih pregledih.

Na dispanzerju za medicino

del, na obratnih tekmovanjih 495 in na medkolektivnih tekmovanjih 244 udeležencev. Pri tem moramo upoštevati da se eni in isti delavci po večkrat pojavljajo na tekmovanju v različnih panogah in v vseh treh stopnjah tekmovanja ter da te številke niso realni odraz športne rekreacije kolektiva. Več nam pove udeležba sodelavcev v raznih rednih interesnih skupinah (telovadba in kegljanje). V teh skupinah se udeležuje 756 sodelavcev.

Na brezplačno okrevanje je bilo letos v Biograd na moru poslanih 81 naših sodelavcev.

Invalidska komisija obravnavala 78 sodelavcev

Invalidska komisija je v prvem polletju na predlog lečečih zdravnikov obravnavala 78 sodelavcev zaradi res-

Tako zdravimo obolenja na dihalih

cev. Fizioterapevtskih storitev je bilo deležnih 130 naših delavcev ali 46,6 % od vseh pacientov med bolniškim stazem. Razčlemba vseh fizioterapevtskih storitev v prvem polletju pa pokaže, da je bilo izvršenih vseh 4912. Največ jih odpade na obsevanje z ultrazvokom, sledi obsevanje z ultrakratkimi valovi, masaže, parafinske kopeli, razgibavanje itd. Ob tem je zanimivo, da se je na fizioterapiji zdravilo največ delavcev iz obratov, ki imajo že po svojem značaju slabše pogoje dela (HVŽ 21 %, martinarne 15 %, plavž 11 % itd.).

Sodelavci so iskali pomoč na fizioterapiji zaradi težav na križu, bolečin v sklepih nog, obolenj sklepov rok, bolečin v glavi, bolečin v rami itd.

Iz vsega tega se vidi, da se naši delavci vedno bolj navajajo na terapevtsko zdravljenje in doseženi rezultati

no dela je bilo v prvem polletju letos pregledanih 1183 oseb in sicer od tega 730 prvih pregledov novosprejetih delavcev, 425 periodičnih pregledov in 28 pregledov zaradi spremembe delovnega mesta. Izredno veliko število zdravstvenih pregledov kandidatov za sprejem je zelo obremenjevalo zdravnika — specialista za medicino dela, pri čemer so najbolj trpeli redni periodični pregledi, ki jih predpisuje zakon.

Rekreacija

Rekreativna dejavnost se je v prvem polletju predvsem odvijala v okviru športno rekreativne dejavnosti, pri tem pa se pogreša tako imenovana medicinska rekreacija, ki je še kako potrebna delovnemu človeku. Na medobratnih tekmovanjih je v prvem polletju sodelovalo 1065 sodelavcev oziroma nastopajo-

nejših obolenj in trajnih posledic nezgod. Od tega števila je bilo 18 sodelavcev invalidsko upokojenih (invalidi I. kategorije), 23 zavarovancev pa je bilo ocenjenih za invalide III. kategorije, kar pomeni, da so v delovnem razmerju še polni delovni čas, vendar na drugem oziroma ustrenejšem delovnem mestu. Pri 10 delavcih je komisija odločila da ni invalidnosti, pri 11 pa da zdravljenje še ni končano. Komisija je 12 delavcev poslala na dodatne specialne preglede, štiri predloge pa je odložila na kasnejšo ocenitev.

V sredi junija letos je bilo v Železarni zaposlenih na ustreznih delovnih mestih 11 invalidov II. kategorije in 284 invalidov III. kategorije.

Socialno zdravstvena služba v Železarni ugotavlja, da bi bili rezultati lahko še boljši, če bi imela več ustreznih strokovnih kadrov.

Gripa trka na vrata

Ko se bo letošnja nenavadno suha in sončna jesen prelevila v hladno in vlažno obdobje, bo tudi letos po napovedih strokovnjakov epidemiologov na vrata naših domov, šol, kolektivov in ambulant potrkala gripa.

To je nalezljiva, virusna bolezen, ki se naglo razvije, poteka z visoko vročino, mrzlico, bolečinami v grlu in sklepih. Bolezen traja 4-7 dni, če ni komplikacij. Pri otrocih je najpogostejša komplikacija vnetje srednjega ušesa, pri odraslih — starejših osebah se posebej bojimo pljučnice.

Vzročnega zdravila za gripo še nimamo. Bolnik mora v posteljo že ob prvih znakih bolezni. Bolezen moramo preležati. Samemu sebi in okoličnim so nevarni »junaki«, ki se hvalijo, da so »gripo preboleli v stoje«. Zdravniki jih redko srečujemo po nekaj tednih s pljučnico, vnetjem rebrene mrene ali celo s specifičnim zasenčenjem pljuč. Koristne so večje doze C vitamina in aspirin. Ostala zdravila predpiše in izbere le zdravnik. Zelo nevarno je jemanje zdravil na lastno pest. Posebej nevarno je uživanje alkohola. Ta lahko zabriše znake gripe ali njenih komplikacij ter zmanjša naravne obrambne moči organizma. Če temperatura kljub ležanju ne pade tretji dan, je vedno potreben posvet z zdravnikom. Otroci, stari ljudje, kronični bolniki in osebe po operaciji obvezno potrebujejo v času gripe zdravniški posvet in zdravila.

Gripa je posebej nevarna, ker nastopi v obliki velikih epidemij, ko zbolijo istočasno v istem mestu desetisoči. To povzroča velike zdravstvene, družbene in ekonomske škode.

Zadnja leta se uspešno borimo proti epidemiji gripe s cepljenjem. Osemletne izkušnje in rezultati v SR Sloveniji kažejo, da cepljenje zagotavlja individualno in kolektivno zaščito pred gripo ter ima poleg preventivno-zdravstvenega pomena tudi velik gospodarski pomen, ker v primeru epidemije zelo zmanjša število obolelih in s tem tudi izgubo delovnih dni. Cepljenja organizirajo splošne in obratne ambulate v dogovoru z delovnimi organizacijami. Tudi v našem podjetju cepimo že več let z dobrim zdravstvenim in gospodarskim uspehom. Čim boljša je udeležba na cepljenju, boljše so rezultati cepljenja, ker je kolektivna zaščita odvisna od precejšnjosti kolektiva. Zato je dobro, če cepimo poleg aktivnih za-

varovancev čimveč ostalega prebivalstva.

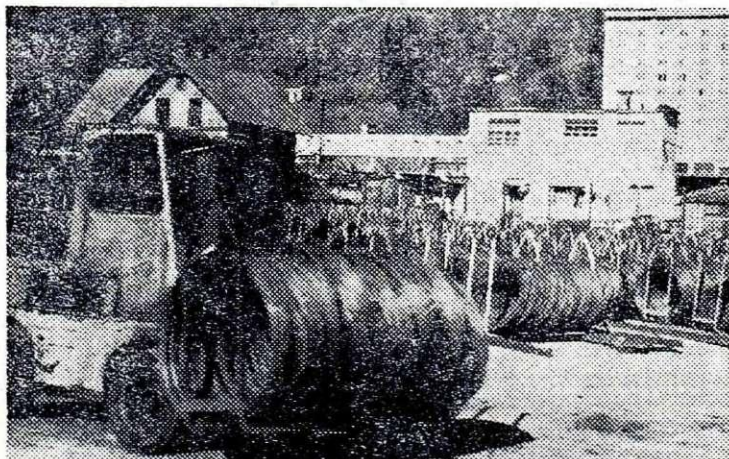
Po priporočilu svetovne zdravstvene organizacije je potrebno predvsem zaščititi stare osebe, bolnike s prirojenimi in pridobljenimi srčnimi hribami, osebe z izraženim poapnenjenjem žil, zvišanim krvnim pritiskom in z oslabelostjo srčne mišice, bolnike z naduho, kroničnim bronhitisom in tuberkulozo ter bolnike s sladkorno boleznijo.

Epidemije gripe so že dolgo znane, niso pa vedno povzročene z isto vrsto virusa in nimajo isto smer. Epidemiologi in proizvajalci cepiv spremljajo vrste virusov in potek epidemij. Tako je omogočeno pravočasno cepljenje z ustrežno vrsto cepiva. Na podlagi sedanje situacije v svetu pričakujemo lahko epidemijo gripe v naših krajih ob koncu leta, predvsem z virusom A² Hong Kong. Temu primerno je pripravljeno tudi cepivo.

Poznamo več vrst cepiva proti gripi. Predvsem vsi že vedo, da zadnja leta imamo poleg »živega cepiva«, tudi »mrtvo cepivo«¹ proti gripi. Strokovnjaki zadnje čase trdijo, da ni pomembnih razlik med tema dvema vrstama cepiva, če se cepijo odrasli in zdravi. Otroci in mladina imajo svoje cepivo in svoj turnus cepljenja, medtem ko starejše ljudi, kronične srčne in pljučne bolnike, sladkorno bolne in podobne, cepimo samo z mrtvim cepivom. Cepivo, ki ga imamo na zalogi za letošnje cepljenje, je pripravljeno v skladu z mednarodnimi standardi, je uspešno in ne povzroča reakcij in nevarnosti po cepljenju.

Po naših zakonitih predpisih cepljenje proti gripi ni obvezno, vendar ga zelo priporočamo.

dr. Mario Kocijančič

Zica iz valjane žice čaka na skladiščnem prostoru pred HVŽ na hladno vlečenje

Konstituantna seja občinske konference SZDL SZDL najširši subjekt političnega in samoupravnega odločanja na vseh ravneh

V petek, 12. novembra, je predsednik občinske konference SZDL Jesenice Berti Brun sklical konstituantno sejo konference, na kateri so poleg uvodnega referata predsednika o vlogi in nalogah SZDL danes, izvolili nov izvršni odbor in nadzorni odbor občinske konference ter za delegata v republiški konferenci SZDL Maro Taler in Zlata Vogriča. V izvršni odbor so bili izvoljeni: Berti Brun, inž. Stanko Cop, Slavko Humerca, Anton Komljanec, Zdravko Pogačnik, inž. Janez Pšenica, Ivko Saksida, Mara Taler, Ivan Tušar, Joža Varl in Zlato Vogrič, v nadzorni odbor pa: Stane Pretnar, Miro Spen-dov in Branko Zore. Žal se tudi tokrat, kot mnogokrat doslej, seje niso udeležili številni vabljeni predstavniki, saj so bili navzoči le predstavniki občinskih organizacij ZZB NOV, ZMS, Rdečega križa in gasilske zveze ter TK ZKS Železarne, poleg člana IO SZDL Slovenije tov. Ariglerja.

Delegati so že z vabili prejeli pismeno poročilo o delu občinske konference SZDL, finančno poročilo in program-ska izhodišča Sob Jesenice za uresničevanje nalog v zvezi z ekonomsko politiko in stabilizacijo v letu 1971. Predsednik Brun pa je v svojem referatu govoril predvsem o vlogi in nalogah SZDL v prihodnjem obdobju, ki izhajajo iz enako imenovanega dokumenta ter javnih razprav o ustavnih spremembah. Poudaril je, da so se konference SZDL v krajevnih skupnostih že v mnogih primerih pokazale kot pomembni dejavniki in sooblikovalke političnega in družbenega življenja na terenu. Predvsem v tem pogledu izstopata krajevni konferenci Dovje-Mojstrana in Rateče. SZDL postaja vse bolj pomembna ljudska tribuna in dejavnik v krajevni samoupravi, kjer se obravnavajo vprašanja s področja komunalne dejavnosti, socialnega varstva in skrbstva, otroškega varstva, kulture in prosvete ter telesne vzgoje. Vse bolj se opaža, da občani v krajevni samoupravi že spoznavajo možnosti za razreševanje teh vprašanj. Najslabše v tem pogledu je v organizacijah na mestnem področju, kjer je še veliko zaprtosti in nezainteresiranosti za razreševanje mnogih odprtih vprašanj. Sem sodi vrsta nerešenih problemov, ki jih ne bo več mogoče reševati samo v senci občinske skupščine, am-

pak bo pri njihovem razreševanju potrebna prisotnost vseh občanov, ki bodo izražali svoja mnenja v okviru krajevnih samouprave in SZDL. Različni zbori občanov ne smejo biti formalnost, ampak upoštevana oblika pri oblikovanju občinske politike oziroma odločitvah občinske skupščine. Tudi predlagane ustavne spremembe veliko bolj poudarjajo pomen krajevnih samouprave in krepitev njene materialne osnove, v tem okviru pa tudi večji politični pomen SZDL tako v krajevnih, kot občinskem merilu. Sedanji razvoj zahteva tudi ustrezno preorientacijo vlaganj družbenih sredstev v korist tako imenovane družbene nadstavbe.

V nadaljevanju je predsednik Brun govoril o krajevnih skupnostih in njihovi vlogi v komuni, pri čemer je izhajal iz 36. ustavnega dopolnila, ki pravi, »da delovni ljudje in občani zadovoljujejo svoje neposredne potrebe v krajevni skupnosti«. Ob tem, ko je obravnaval krajevno skupnost kot samoupravno enoto v sistemu samoupravljanja komune, je poudaril, da bo potrebno proučiti zadeve, ki naj jih na tem nivoju upravljajo občani sami, potrebno pa je tudi bolj natančno opredeliti odnos občinske skupščine in odbornikov do krajevne skupnosti in obratno. Ob krepitevi materialne osnove krajevnih skupnosti, bo rasla tudi moč in vpliv občanov pri oblikovanju gospodarske in splošne družbene politike v občini.

Precej pozornosti je referent posvetil vprašanju družbene nadstavbe oziroma družbene zavesti. Govoril je o vzgoji in izobraževanju ter o potrebi po novih šolskih in vzgojnih kapacitetah ter pri tem poudaril, da tudi v SZDL in drugih asociacijah občanov, nismo usmerjali razprav na ta območja. Zadržal se je tudi pri vprašanju družbenega izobraževanja in o korištenju prostega časa tako z vidika duhovne kulture, kot z vidika telesne vzgoje in športa. Tu pa nastaja precejšna razvojna vrzel tako v pogledu vsebinskega delovanja,

kot v materialnem pogledu (prostori). V mnogih stvareh smo ostali le pri besedah je dejal, mnogo stvari, kot na primer predlog družbenega dogovora o kulturni akciji pa je ostalo v predalih.

V zaključku svojega referata je predsednik govoril še o vprašanih mladih oziroma o enotnosti akcije ZMS in SZDL v krajevnih skupnostih. Ko je zaključil svoj referat je dejal, da je še vrsta stvari o katerih naj spregovorijo člani v razpravi, ker jih zaradi preobsežnosti ni bilo mogoče vključiti v referat.

V razpravi, ki je sledila, so sodelovali: Joža Trseglav, Srečko Krč, Jože Gazvoda, inž. Janez Pšenica, Mara Taler, Zdravko Pogačnik, Joža Varl, Ivo Ščavničar, Karel Pureber in član IO konference SZDL Slovenije tov. Arigler. Predvsem je bila poudarjena nujnost krepitev vloge in pomen SZDL v današnji samoupravni družbi ter zahteva, da se morajo bistveno spremeniti odnosi do te najbolj masovne politične organizacije tako s strani predstavniških organov, kot s strani vseh političnih in družbenih organizacij. Govorila je bilo tudi o večji odgovornosti v vodstvih družbenopolitičnih organizacij občine pa tudi v predstavniških organih in v sferi družbenih služb sploh. Ostra kritika je bila izrečena zaradi odsotnosti predstavnika občinske skupščine, občinskega sindikalnega sveta in občinskega komiteja ZKS. Iz tega se čuti, so poudarjali govorniki, zapostavljanje SZDL, pred katero bi moral marsikdo od odsotnih polagati račune za svoje delo. Če bo SZDL tudi v bodoče nadaljevala s tako kritičnim kurzom, kot je bil na konstituantni seji, bo znova pridobila svoj ugled in občani bodo radi prihajali na sestanke SZDL kot najmožnejše tribune v naši samoupravni družbi. Zelo razgibana razprava je bila dovolj kritična pa tudi tvorna in je dala precej jasno orientacijo za nadaljnje delo tako konference, kot njenega izvršnega odbora.

Ker dosedanjemu predsedstvu kljub prizadevanjem, zaradi preobremenjenosti sedanjega predsednika Bertija Bruna, ni uspelo dobiti novega predsednika, je do prihodnje delovne konference to mesto obdržal dosedanji predsednik.

Ob koncu uspešne konference so sklenili, da novi izvršni odbor na osnovi uvodnega referata in razprave pripravi ustrezen program nadaljnega delovanja, ki bo predložen na prvi delovni seji v potrditev občinski konferenci SZDL.

Za skupni sklad zdravstvenega zavarovanja

V četrtek, 11. novembra je bila 31. redna seja sveta za družbeni plan in finance pri skupščini občine, na kateri so razpravljali o predlogu za združitev skladov zdravstvenega zavarovanja kmetov in delavcev, sklepali so o vrsti zemljiških zadev in o prošnjah za denarno pomoč. Člani sveta so poslušali tudi informacijo o desetmesečni realizaciji dohodkov in izdatkov proračuna občine Jesenice ter pri tem sklenili, da zaradi kolikor toliko ugodne realizacije sprostijo 10% rezervno pri tistih koristnikih občinskih sredstev, kjer so od teh sredstev odvisni osebni dohodki zaposlenih.

Največ razprave pa je bilo o predlogu za združitev skladov zdravstvenega zavarovanja kmetov in delavcev, saj se obseg pravic bistveno razlikuje, zato je nujno to razliko odpraviti. Predlog za združitev je sprejela skupščina skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov, predlog pa poslala v razpravo samoupravnim organom skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev in družbeno političnim organizacijam vseh petih občin Gorenjske.

Iz materialov je razvidno, da sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov iz leta v leto zaključuje svoje poslovanje z izgubo, ki je nastajala predvsem zaradi hitrega naraščanja izdatkov za zdravstvene storitve ob vedno večjih prispevkih kmetov za zdravstveno zavarovanje. Ekonomski položaj kmetijskih zavarovancev je že dalj časa izredno neugoden, instrumenti, ki urejajo kmetijstvo pa ne stimulirajo njegovega razvoja in obstoja. Število zavarovanih oseb in nosilcev zavarovanja v skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov v SRS in tudi na Gorenjskem zaskrbnjuje, pade, kmečka mladina zapušča zemljo, ker ne vidi v kmetijstvu perspektiv, niti ne možnosti doseči standard, kakršnega dosega sovrstniki, zaposleni na gospodarskem ali negospodarskih področjih. Stanje ilustrirata predvsem podatka, vzeta iz republiške analize o zdravstvenem zavarovanju kmetov: aktivni kmet dosega iz kmetijstva le 28% narodnega dohodka nekmečkega prebivalstva in drugo, v SRS je bilo leta 1968 v delavskem zavarovanju okroglo 28% nosilcev zavarovanja nad pet-

deset let (aktivnih zavarovancev in upokojencev), v kmetijskem zavarovanju pa je bilo nad petdeset let kar 72% nosilcev zavarovanja. Razumljivo, da so neobdelane površine škoda za gospodarstvo, da je kmetijsko zaledje vedno pomembnejše za naraščajoče mestno prebivalstvo, da je kmetijska problematika mnogo bolj pereča kot kdajkoli prej, zato so tudi zahteve kmetijstva po izboljšanjem položaju vse večje na vseh področjih.

Treba je še reči, da so razlike v potrošnji zelo različne, da pri kmetih znaša potrošnja poprečno na zavarovanceca 550 dinarjev, ter da bo pri delavcih predvidena potrošnja v letošnjem letu 703 dinarjev. V obeh sistemih zdravstvenega zavarovanja pa se je v zadnjih letih pokazalo že precej tendenc po izenačitvi pravic.

Komunalni zavod za soci-

alno zavarovanje Kranj je v obširni informaciji nakazal še vrsto drugih problemov in vprašanj, istočasno pa navaja tudi nekatere možnosti kritja izdatkov izenačitve.

Člani sveta za družbeni plan in finance so se načeloma strinjali s tem, da je treba začeti postopek za združitev obeh skladov.

Pri tem naj še dodamo, da so o predlogu razpravljali tudi že na skupnem sestanku predsedniki in tajniki občinskih sindikalnih svetov Gorenjske. Sindikati ne odklanjajo združitve, vendar menijo, da je treba predlog skrbno pripraviti ter pripraviti vse oblike in možnosti zbiranja denarja in drugo. O tako pripravljenem materialu naj bi potekala tudi javna razprava, zato sindikati menijo, da ne bi bilo mogoče združitev opraviti do 1. 1. 1971, temveč lahko šele pozneje.

L. T.

Komisija za podeljevanje Priznanj Osvobodilne fronte slovenskega naroda pri občinski konferenci SZDL Jesenice

RAZPISUJE ZA LETO 1972 8 PRIZNANJ OSVOBODILNE FRONTE,

ki bodo podeljena ob praznovanju obletnice ustanov. OF

Priznanje OF se podeljuje posameznikom, družbeno političnim in drugim organizacijam za posebne družbeno politične, kulturne in organizacijske dosežke pri razvijanju in kreptitvi socialističnih samoupravnih odnosov. Priznanje OF se podeljuje tistim posameznikom in organizacijam, ki so s svojim delom, posamezniki pa tudi z drugimi osebnimi kvaliteta prispevali k dosežkom trajne vrednosti in s tem vplivali na uveljavljanje in razvoj socialističnega družbenopolitičnega sistema, demokratičnih socialističnih odnosov, za krepitev in razvoj samoupravljanja, zlasti pa za dosežke, ki pospešujejo delovanje občanov in delovnih ljudi na vseh področjih in v vseh oblikah družbenega življenja.

Predlog za podelitev lahko podajo organizacije Socialistične zveze, druge družbeno politične organizacije, samoupravne skupnosti in njihovi organi ter posamezniki. Predlogi morajo vsebovati kratak življenjepis, točen naslov in obširno utemeljitev razlogov, zaradi katerih naj predlagani prejme Priznanje OF.

Zadnji rok za vložitev prijav je 15. januar 1972. Kasnejši predlogov komisija ni dolžna upoštevati.

Predloge sprejema komisija za podelitev Priznanj OF pri občinski konferenci SZDL Jesenice Cesta maršala Tita 86.

Komisija za podelitev Priznanj OF pri ObK SZDL Jesenice

Ob obletnici smrti Jožeta Zupana — Ježka

Naša šola na Koroški Beli se imenuje po padlem kurirju Jožetu Zupanu — Ježku. Učenci naše šole so obiskali njegovega očeta. Zelo rad jih

je sprejel. Obiskal nas je tudi na šoli. Pripovedoval nam je razne dogodke iz življenja svojega sina Jožeta.

Rodil se je 11. marca 1928. leta. Živel je v revščini. Prvikrat se je srečal s partizani leta 1942, ko je nad Poljanami nabiral borovnice. Razgovarjal se je z njimi in se odločil, da bo delal za OF. Nosil je pisma francoskim ujetnikom in jih prevajal. Bil je dober in hraber kurir.

V nemški šoli so kmalu zvedeli za njegovo ilegalno ime Ježek. Poklicali so očeta. Zagrozili so mu, da bodo sina izključili. Čeprav se je Jože rad učil nemškega jezika, ga je zdaj zasovražil. 15. januarja so ga Nemci prijeli in ga hoteli vtakniti v nemško vojsko. Toda pobegnil jim je in prišel med partizane. Nemci so ga začeli zasledovati. Na begu je izgubil vso opremo in hrano. Ker ga niso mogli ujeti, so aretirali njegovega očeta. Sestajal se je z mladino in opravljal važne in težke naloge. Nekega dne v mesecu novembru bi ga Nemci skoraj ujeli. Rešil ga je njegov bivši sošolec. Odslaj je bil zelo previden.

Leta 1944 bi moral opraviti važno nalogo. Spremljala sta ga dva partizana z imenom: Božo Ambrožič in Janez Bizjak. Sestanek je bil v Kogovškovi hiši v Jav. Rovtjih. Hiši so se približali domaći izdajalci. Partizani so jih pravočasno opazili. Poskakali so skozi okna. Jožetova tovariša sta tekla po grapi navzdol, Jože pa je tekel ravno nemški zasedi nasproti. Na brvi ga je podrl nemški rafal. Padel je 21. novembra 1944. Pokopan je v Javornjskih Rovtjih. Učenci obiskujemo njegov grob. Ob obletnici Ježkove smrti, ki je tudi dan šole, pripravimo komemoracijo in obujamo doživljanje iz NOB. Tudi jaz si včasih v mislih predstavljam Jožeta, kako hiti s puško na rami v napad. Ko stopim v šolo, se zavedam, da učenci nosimo njegovo ime in da se lahko imenujemo Ježkov odred.

Nikoli ga ne bomo pozabili.

Kavčič Mirica,
4. c razred
Osnovna šola
Koroška Bela

Izlet v Rim

Sindikalni odbor zdravstvenega doma Jesenice je organiziral dvodnevni izlet v Rim. V soboto dne, 30. X. 1971, ob peti uri zjutraj smo se odpeljali z avtobusom z Jesenic do brniškega letališča, kamor smo prispeli okoli šeste ure. Na upravi letališča so nam pregledali vse dokumente in ostalo.

Ob 7.15 uri smo odleteli z avionom proti Rimu. Ker je bilo vreme zelo lepo, smo imeli priložnost videti široko pokrajino in mesta katera so se izgubljala pod nami.

Ob 9. uri smo prispeli na rimsko letališče, tam smo se presedli v avtobus in odpeljali v mesto. Nastanjeni smo bili v nekem hotelu, kjer smo dobili hrano in prenočišče. Popoldne smo se odpeljali z avtobusom po mestu in si ogledali rimski muzej, kamor so nas popeljali vodiči.

Drugi dan smo se vozili po mestu ter ogledali katedrale, obzidje iz rimskih časov ter veliko areno, v kateri je bilo svoj čas prostora za osemdesettisoč ljudi. Imeli smo tudi priliko videti Ablanske

griče pri Rimu. Zvečer smo se zopet odpeljali z avtobusom iz mesta na letališče in ob 20. uri zvečer smo odleteli proti Brniku, kamor smo prispeli ob 21.45 uri. Na letališču nas je že čakal avtobus in odpeljali smo se proti Jesenicam.

Ker sem bil dobitnik enega glavnih dobikov tombole, ki jo je priredilo športno društvo Jesenice, sem si tudi jaz vse to lahko ogledal.

Zahvaljujem se podjetju INEX TURIST — poslovalnica Jesenice, še posebej pa predsedniku sindikata Zdravstvenega doma Jesenice Zvonkotu Mežek ter ostalim uslužbencem za gostoljubnost in tovarištvo ob nepozabnem izletu v Rim.

Stanko Jauh,
valjarna 2400

Ogrevanje delavskega doma na Javorniku

Kmalu po osvoboditvi, ko je bila predlagana ideja o izgradnji prostorov oziroma doma za potrebe kulturno prosvetne dejavnosti je bilo rečeno, da naj bi izkoristili možnosti ogrevanja, ki jih imajo v valjarnah na Javorniku. Tudi v idejnem osnutku sedanega delavskega doma Albina in Julke Pibernik je bilo predvideno naj bi ogrevali prostore s toplotno energijo valjarne Bela oziroma valjarn na Javorniku.

Omenjeni predlog je bil večkrat obravnavan na sejah upravnega odbora delavskega doma. Predlog je sprejemljiv

toliko bolj, ker je blizu doma speljan parovod valjarne Bela — valjarne Javornik. Tako bi s korištenjem toplotne energije iz valjarn lahko pripomogli k bolj ekonomičnemu ogrevanju prostorov, oziroma bi za ogrevanje porabili znatno manj sredstev, kot pri sedanem načinu ogrevanja s premogom.

Upravni odbor delavskega doma je že pred meseci pri ustreznem odboru pri DS Železarne vložil prošnjo in pričakuje, da bo še v tem letu ugodno rešena. V kolikor bo vloga upravnega odbora delavskega doma ugodno reše-

na, bi lahko z malenkostnimi stroški delo opravili že prihodnjo pomlad in v naslednji sezoni že ogrevali prostore bolj ekonomično.

Predlog upravnega odbora delavskega doma je vsekakor umesten, saj je na podoben način rešeno vprašanje ogrevanja stanovanjskih stolpnice in nekaterih drugih objektov v samem centru Jesenic. Z uresničitvijo te zamisli bodo tudi stroški vzdrževanja za delavski dom na Javorniku znatno manjši od sedanjih. V sedanjih kurilnici pa bi strelska družina uredila prostor za streljanje z zračno puško.

Čestitamo

Na TVŠ — metal. odd. je diplomiral Mihael STOJA iz RO in postal diplomirani inženir metalurgije.

Na TSS pa so diplomirali in postali tehniki:

Metallurški odd.: Darko CELARC — valjarna Bela, Milorad JOKIČ — hladna valjarna, Radoslav TOLAR — valjarna 2400 in Marko ŽMITEK — žičarna;

Strojni odd.: Cveto JAVORSKI — strojne delavnice, Darko GATEJ — strojno vzdrževanje, Franc PUKL — RO in Zdenko TORKAR — strojno vzdrževanje.

Vsem iskrene čestitke in mnogo uspeha na delovnem mestu.

Koncert pianistke Tatjane Bučar

Vpetek, 18. novembra, bo ob 18. in 19.30 v okviru Glasbene mladine na Jesenicah že drugi koncert oziroma v občini šesti v letošnji sezoni. Glasbenemu občinstvu se bo v gledališki dvorani na Jesenicah s samostojnim koncertom predstavila mlada slovenska pianistka Tatjana BUČAR, ki je z velikim uspehom nastopala že v vseh večjih krajih Slovenije in v Zagrebu, Beogradu, Parizu in Rimu. Klavir je študirala pri prof. Trostu, prof. Lipovšku in diplomirala na glasbeni akademiji v Zagrebu pri glasbenem pedagogu Svetislavu Stančiću. Pianistka tehnično neoporečno obvalada še tako težavne klavirske parte, v svoje koncerte pa prelije ves svoj mladostni žar in temperament. Glasbeni kritiki jo ocenjujejo kot zrelo in dovršeno umetnico, ki so ji na stečaj odprta pota v koncertne dvorane.

Koncert mlade pianistke bo že drugi samostojni klavirski koncert na Jesenicah in sicer je ob 18. uri namenjen učencem 7. in 8. razredov osnovnih šol občine, ob 19.30 pa za šole druge stopnje in ostalo občinstvo. Pianistka ima na sporedu dela: Scarlattija, Kogoja, Liszta, Granadosa, Malipiera in Debussya.

Vstopnice so v predprodaji v gledališki pisarni in uro pred koncertom v blagajni gledališča. Organizator koncerta, občinska zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice, opravičeno pričakuje, da bo odziv glasbenega občinstva prav tak kot je bil na vseh dosedanjih koncertih.

Županova Micka na odru žirovniške Svobode

Zelo prizadevni igralci oziroma člani igralske družine DPD Svoboda France Prešeren v Žirovnici bodo jutri popoldne za učence osnovne šole uprizorili Linhartovo Županovo Micko. Igro bodo ponovili v nedeljo 21. novembra zvečer ob 19. uri za vse ostale ljubitelje gledališča. Igralska družina v Žirovnici je prav gotovo med prvimi v naši občini, ki je že na začetku letošnje sezone začela z delom in v tako kratkem času ob prizadevnosti režiserke Julke

Dolžanove pripravila Županovo Micko, ki sodi v stalni repertoar številnih igralskih družin ne samo na Gorenjskem, ampak tudi v našem slovenskem kulturnem prostoru. Pri izvedbi Županove Micke sodeluje del članov igralske družine, sceno pa so prav tako izdelali sami.

Igralska družina bo že v decembru obiskala nekatere druge kraje v naši občini in se predstavila z Županovo Micko našim najmlajšim pa tudi odraslim gledalcem.

O kulturni politiki in kulturni akciji

V soboto, 13. novembra, je občinska konferenca Zveze kulturno prosvetnih organizacij Jesenice, pripravila celodnevni seminar katerega se je udeležilo 32 predstavnikov kulturno prosvetnih društev in organizacij, kulturnih komisij ZM pri OK ZMS in TK ZMS ter sindikata Železarne. Na seminarju je najprej predsednik republiške konference ZKPO Slovenije Ivo Tavčar govoril o kulturni politiki in kulturnem snovanju danes, predsednik občinske organizacije ZKPO Joža Varl pa o problemih in nalogah prosvetnih društev in organizacij v občini, v popoldanskih urah pa so se dogovarjali o vključevanju naše občine v kulturno akcijo Slovenije.

Zelo vsestransko obravnavo o sedanjih kulturnih gibanjih in o položaju kulture na Slovenskem je predsednik Tavčar povzel z ugotovitvijo, da se na Slovenskem v pogledu kulturne politike danes gibljemo med dvema skrajnostima, to je med državno politiko in popolno svobodno tržno politiko, ki se jima sicer poskušamo izogibati, vendar pa ju povsem še ne izključujemo. Kulturna politika mora biti grajena na družbeni politiki, ki zasleduje vsestransko razvite osebnosti, ki bo sposobna vladati nad prirodnimi in družbenimi zakonitostmi in jih podrežati. Poudaril je, da mora kulturna skupnost v občini predvsem ugotavljati kulturne potrebe, tako imenovano kulturno tržišče, kaj se ponuja in po čem se sprašuje. Ne pa, da se običajno sami omišljamo kaj ta družba hoče. Čimbolj strokovno je potrebno proučevati ta trg in ga soočiti z našimi cilji ter nasprotji med cilji in sedanjim stanjem. Na osnovi tega se potem izoblikujejo programi kulturne politike v občini, ki morajo vsebovati oblike ponujanja kulturnih dobrin, vzgojo kulturnih potreb in osveščanja občanov ter oblike in metode zaviranja ali pospeševanja določenih kulturnih dobrin.

Zveza kulturno prosvetnih organizacij mora biti sooblikovalec kulturne politike in se za tako kulturno politiko tudi boriti ter biti nosilka akcij. ZKPO mora biti izvrševalka akcij in nosilka družbenih interesov, ki vplivajo na kulturno akcijo. Pri tem je dejal govornik, ne sme biti ZKPO imuna do raznih grupacij, ki o kulturi razmišljajo le toliko, da bi dobili večji ali manjši delež družbenih sredstev. ZKPO mora take parcialne interese zavirati v interesu in v okviru družbenih interesov.

Zelo živahni razpravi je sledilo uvodno razmišljanje o problemih in nalogah prosvetnih društev in organizacij v občini ter o vključevanju občine v kulturno akcijo Slovenije, ki ga je podal predsednik občinske konference ZKPO Joža Varl. Po razpravi, ki je sledila v popoldanskih urah in v kateri je sodeloval tudi predsednik kulturne skupnosti občine Janez Kavčič, so bili udeleženci mnenja, da moramo tudi v kulturno politiko občine in v delovne programe društev ter organizacij vključiti neposredne

naloge kulturne akcije na Slovenskem, ki vključuje:

- nadaljnjo izgrajevanje kulturnih skupnosti in v okviru teh načrtovanje kulturnega razvoja in dejavnosti v kulturi na osnovi ugotavljanja in potreb po kulturi;

- kulturno vzgojo prek vzgojno-izobraževalnih ustanov in vseh ostalih kulturnih dejavnikov v občini, ki s svojo dejavnostjo lahko vplivajo na zbujanje in usmerjanje interesa za kulturno-umetniško dejavnost in kulturne vrednote;

- spodbujanje delovnih skupnosti za kulturno življenje zaposlenih;

- krepitev vloge krajevnih skupnosti v pogledu skrbi za kulturno življenje občanov;

- zbujanje večjega zanimanja za vse vrste kulturne ustvarjalnosti in vrednote — glasba, likovnost, gledališče

itd. — posebno pozornost pa posvečati dobri knjigi in na najrazličnejše načine prebujati zanimanje za kakovostno knjigo;

- skrb za ustrezne prostore za kulturno dejavnost s predhodnim ugotavljanjem dejanskega stanja in z načrtnim odstranjevanjem zaostajanja z adaptacijami in gradnjo novih prostorov;

- še posebno specifično nalogo za naše območje — načrtno skrb za strokovne kadre — zborovodje oz. glasbene pedagoge, režiserje, koreografe in druge oblikovalce kulture v občini.

Prvi poskus občinske konference ZKPO, da omogoči vodstvenim kadrom v društvih in organizacijah izpopolnjevanje ter usposabljanje za svoje vodstvene naloge, je prav gotovo uspel, čeprav je bil morda preveč splošen. V nadaljnjih prizadevanjih Zveze, je bilo rečeno ob zaključku seminarja, bodo poskušali organizirati bolj specializirane seminarje za različne kulturne veje in dejavnosti. Prav gotovo pa je to ena izmed oblik za pozivitve dejavnosti kulturno-prosvetnih društev in organizacij v naši občini.

FILM • FILM • FILM • FILM • FILM

QUO VADIS? — (KAM GREŠ?)

Končno smo si tudi Jeseničani lahko ogledali veliki ameriški barvni spektakel (sicer že precej starega datuma) Quo vadis. Scenarist se je (močno) opiral na roman Henrika Sienkiewicza z istim naslovom. Avtorji filma so po dvanajstih letih priprav in snemanja le lahko pokazali svetu, kaj so tako dolgo »brkljali«. No, svet je bil navdušen. Da, prav zares. Kako tudi ne, saj je bil priča polnokrvni zgodbi o krutem in dokaj omejenem rimskem imperatorju Neronu, požaru Rima, katerega krivec je bil seveda »božanski« Neron ter seveda zgodbi o nastanku krščanske vere. Vse to je bilo požaltnjeno z nekaj skoraj odvečnimi ljubezenskimi prizori, ki so bili mimogrede povedano, precej slabo odigrani. V slabi igri se je predvsem »odlikovala« Deborah Kerr, ki je igrala nekam prisiljeno in je krepko zgrešila svojo vlogo. Robert Taylor (Mark Vinicij) je bil malo boljši, a še vedno ne dober. Daleč najboljši igralec tega filma je bil seveda neprekosljivi Peter Ustinov, ki nam je res predstavil Nerona, kakršnega opisuje zgodovina, skratka pravega Nerona. Tudi Petronijevo žalostno usodo je odlično upodobil igralec, katerega imena se žal ne spominjam. Vso to veliko galerijo igralcev (v filmu je kar 110 govornih vlog) pa je zelo spretno vodil po prizorišču in med tridesettisoči statistiki režiser Mervin Le Roy, ki se je s tem filmom zares izkazal.

Zdaj pa si pogledmo še vsebino, oziroma nekaj zgodb, ki so v filmu spretno prepletene v zaključno celoto.

Najprej je tu ljubezen med lepo Ligijo in Markom Vinicijem. Mark jo najprej kar ugrabi in da privedi na dvor, ona mu zbeži v katacombe, kjer se zbira pristaši Kristusove vere, on jo zasleduje, skoraj začne verovati v Kristusa, po mnogih težkih trenutkih pa le spoznata, da se resnično ljubita in njuna romanca se srečno konča. Važnejša kot ta pa je zgodba o Petru in Pavlu, ki po starem Rimu razširjata krščanstvo, govorita o ljubezni, o svetu brez vojn, kakršnega krščanstvo oznanja. Potem pa še seveda Neronova osebnost, osebnost duševnega reveža, če lahko tako rečem, osebnost, ki bi bila brez Petronija popolna ničla. Vse like na dvoru, vse tiste brezsrečne blede lutke (izjema je Petronij) je režiser s pomočjo odličnih igralcev zares dobro predstavil. Dobro je pokazal na to, da ljudje morajo v nekaj verovati. V kaj so lahko verovali Rimljani? Kristjani so vedeli, da je Neron navaden norec, zato vanj niso verovali, vedeli so tudi, da se država kar koplje v vojnah, da v njej ni ljubezni do bližnjega, zato so verovali v svojega boga. Kako pretresljivo je zvenela njihova pesem v areni, ko so jih napadli lačni levil Zares bi težko našli kakšno večjo pomanjkljivost filma, morda le preveliko pompoznost.

Igor Škrli

Strokovnjaki o sovražniku številka 1 v gorah

Kot uvodna prireditev v počastitev 60-letnice naše GRS je bil v petek, soboto in nedeljo, od 12. do 14. novembra na Bledu kongres mednarodne gorsko reševalne organizacije IKAR, Internationale Kommission für das Alpine Rettungsweisen. Posvečen je bil nesrečam v plazovih, ki včasih pomenijo že prave katastrofe.

Našo gorsko reševalno službo je doletela posebna čast in priznanje, da so se na Bledu v teh dneh zbrali vsi evropski strokovnjaki in izvedenci, ki nekaj vedo o »sovražniku številka 1«, o plazovih, ki neusmiljeno napadajo in uničujejo vse na svoji poti z vrhov in grebenov gora v doline, krnice in okrešlje. Pogosti pojavi plazov, zavzemajo vedno večji obseg tako na Aljaski, severni in južni Ameriki, v Kordiljerah, Andih, Pamirju, Kanadi, Franciji, Italiji in Švici, na Kavkazu, v Alpah, Dolomitih in Tatrah, da ne govorimo o uničevalnem delu plazov v Hindukušu, Karakorumu in Himalaji.

V sklopu mednarodne planinsko alpinistične organizacije že vrsto let izredno prizadevno in uspešno deluje mednarodna GRS organizacija s podkomisijo, ki je zadolžena izključno za proučevanje plazov in analizo lavin-

skih katastrofalnih nesreč. Svet strokovnjakov in izvedencev za plazove je na Bledu pozdravil načelnik GRS komisije Bine Vengust, nato pa še predsednik občinske skupščine Radovljice Stanko Kajdiž.

Uvodno besedo je imel predsednik Planinske zveze Slovenije dr. Miha Potočnik, ki je predal besedo predsedniku IKAR gospodu E. Friedlju. Konferenco IKAR in V. kongres strokovnjakov o plazovih je vodil izkušeni strokovnjak g. Melchior Schild iz švicarskega inštituta o plazovih na Weisflüjochu nad Davosom.

Na Bledu je tri dni tekla zanimiva, aktualna in zelo kakovostna razprava o plazovih, ki uničujejo gozdove, pastirske stanove, osamljena naselja, vasi in mesta in ki pretijo izletnikom, turistom in alpinistom na njihovih potih v gore.

V besedo so posegli preživelci smučarji, izletniki, plezalci in alpinisti, ki so se sami ali s pomočjo lavinskih psov ali gorskih reševalcev čudežno rešili iz ledenega objema bele smrti. Poleg njih so govorili o plazovih tudi častni predsednik IKAR dr. Robert Campel, inž. Albert Gayl in številni drugi, ki nekaj vedo iz svojih bogatih izkušenj in doživetij. Vsi so napovedali skupen boj sovražniku številka 1 obiskovalcev zasneženih in v led ukovanih gora. Poleg inozemskih strokovnjakov in izvedencev je tolmačil svoje ugotovitve tudi Marjan Salberger iz Tržiča, ki je nakazal pojave plazov v naši planinsko alpinistični ter gorsko reševalni zgodovini od leta 1852 dalje.

Vsi ljubitelji in obiskovalci zasneženih in v led ukovanih gora se morajo zavedati, da so plazovi vedno navzoči od pozne jeseni, od prvih snežnih padavin prek vse zime, do pozne pomladi, ko se po gorah lomijo in trgajo snežene grebenske opasti.

Začetniki visokogorskega alpskega smučarskega športa Georg Bilgeri, Matija Zdrasky, profesor plazov Wilhelm Paulcke, dr. Willo Welzenbach, dr. Paul Gutt, Walter Flaig in številni drugi najboljši poznavalci naravnih, lavinskih nevarnosti v gorah so napisali bogato, strokovno literaturo. Številni praktični primeri jasno govore, da moramo sovražniku številka 1 — beli smrti napovedati neizprosni boj.

Blejski kongres IKAR in V. konferenca o plazovih je prav gotovo dosegla svoj namen in odprla novo stran skupnega, prizadevnega in uspešnega boja proti plazovom. Davek, ki so ga plačali prebivalci osamljenih dolin, okrešljaj in krnic pod gorami in smučarji, plezalci in alpinisti, je tragično velik in nas resno opozarja na neizprosni boj proti plazovom.

Koliko bomo v tem boju uspeli zavisí v prvi vrsti od samih izletnikov, turistov, smučarjev, planincev, plezalcev, alpinistov in gorskih reševalcev. Nujno potrebno in zaželeno je, da preventivno opozorimo in oborožimo vse ljubitelje in obiskovalce zasneženih in v led ukovanih gora, na skrajno previdnost. V slučaju lavinske nesreče nikoli in nikjer ne smemo izgubiti glave in prisebnosti, takoj, tudi v slučaju novih možnosti plazov, kljub mrazu, paniki, utrujenosti, lakoti in strahu ne smemo izgubljati časa, minute in sekunde. Boj z Belo smrtjo je krut, neusmiljen, vedno moramo biti plemeniti tovariši in požrtvovalni, nesebični reševalec, ki vztraja tudi v brezupnem boju do konca zmage in uspeha.

JEZIKOVNI POGOVORI

Odpri oči, prisluhni, si zapomni in uporabi!

Že naslov našega časopisa odkriva, da je namenjen ljudem, ki delajo v železarni, ali so tako ali drugače povezani z njo oziroma z njenim delovanjem. S tem pa še ni rečeno, da bi smel izključno prinašati novice, bolj ali manj povezane s človekom — železarjem in Jesenicami, z njihovimi uspehi in problemi. S te plati bi nam res teže očitali neaktualnosti in nezainteresiranost. Da bi pa popestrili naš časopis, smo se odločili, da uvedemo novo rubriko.

Naslov Jezikovni pogovori se mi zdi malo strog, katerega, se bojim, se bo velika večina bralcev izognila že ob prvem pogledu, zato naj takoj zdajle omilim svoj položaj in vam poizkusim stvar približati tako, da ne bo izgledala tako zelo šolska oziroma suhoparno slovnična. Ne bomo razpravljali o splošnih slovničnih zakonitostih, pač pa se bomo ustavljali ob različnih nepravilnostih, ki jih srečujemo na vsakem koraku, ko se s kom pogovarjamo, pišemo različna pisma, dopise, ali ko beremo časopise. To ne bo kritiziranje nikogar in ničesar, ker so pač za to drugi, sami bomo poskušali zvedeti kaj novega in si to zapomniti, da bo beseda iz naših ust oziroma izpod našega peresa lepše in pravilneje zvenela.

Lep jezik ne sme biti privilegij peščice ljudi, ki se zavestno in načrtno ukvarjajo s knjižnim jezikom. Preveč je trpel naš narod, preveč se je boril za slovensko besedo, da bi jo mi danes smeli zametavati ali maličiti, čeprav vemo, da se je kdo sramuje in ni malo takih.

Za danes bom zaključila z besedami umetnika, ki je znal tako zelo negovati slovensko besedo, da nas vedno znova obogati s svojimi mislimi:

— O, domovina, ko te je Bog ustvaril, te je blagoslovil z obema rokama in je rekel: »Tod bodo živeli veseli ljudje!« Skopo je meril lepoto, ko jo je trosil po zemlji od vzhoda do zahoda; šel je mimo silnih pokrajin, pa se ni ozrl nanje — puste leže tam, strme proti nebu s slepimi očmi in prosijo milosti. Nazadnje mu je ostalo polno perišče lepote; razsul jo je na vse štiri strani, od štajerskih goric do strme tržaške obale ter od Triglava do Gorjancev in je rekel: »Veseli ljudje bodo živeli tod; pesem bo njih jezik in njih pesem bo vriskanje!« Kakor je rekel, tako se je zgodilo. Božja setev je pognala kal in je rodila — vzrasla so nebesa pod Triglavom. Vse, kakor je rekel, se je zgodilo; bogatejši so pač drugi jeziki; pravijo tudi, da so milozvočnejši in bolj pripravi za vsako rabo — ali slovenska beseda je beseda praznika, petja in vriskanja. Iz zemlje same zveni kakor velikonočno potrkanje in zvezde pojo, kadar se na svoji sveti poti ustavijo ter se ozro na čudežno deželo pod seboj. Vesela domovina, pozdravljena iz veselega srca!

ZA DAN REPUBLIKE

Občinska konferenca SZDL, ZMS in Zveza kulturno prosvetnih organizacij Jesenice za DAN REPUBLIKE organizirajo naslednji program:

V petek, 26. novembra ob 18. uri v dvorani gledališča **SLAVNOSTNO AKADEMIJO** na kateri bodo nastopili recitatorji Odra mladih in harmonikarski zbor Glasbene šole iz Radovljice.

Ob 19.30 v dvorani TVD Partizan Jesenice **PRAZNIČNI PLES OB DNEVU REPUBLIKE** ob zvokih instrumentalnega ansambla Bojana Svetlina in pod vodstvom plesnega učitelja Srečka Arčona.

V soboto, 27. novembra ob 18. uri v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah

OTVORITEV KOLEKTIVNE SLIKARSKE RAZSTAVE članov likovne sekcije DOLIK pri DPD Svoboda Tone Čufar.

Akad. slikarka Zorka Weiss — Paradiž — oljnata kreda

Kaj bodo gledali v kinu

Kino RADIO

20. novembra amer. film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**, ob 15. uri. Oglejte si film, film smeja in humorja.

20. in 21. novembra amer. barvni film **MAŠČEVALEC IZ CAROLINE**, v režiji Claudio Gora, v gl. vlogi Tony Kendall, ob 17. in 19. uri.

22. novembra amer. barvni film **TA PROKLETI DONOVAN**, v režiji John Ford, v gl. vlogi John Wayne, ob 17. in 19. uri.

23. in 24. novembra amer. CS barvni film **OSVOBODITEV BYRONA JONESA**, v režiji William Wyler, v gl. vlogi Lee J. Cobb, ob 17. in 19. uri.

25. novembra amer. film **TARZAN IN NJEGOV SIN**, v režiji Richard Torp, v gl. vlogi Johnny Weismüller, ob 17. in 19. uri.

26. novembra amer. barvni film **KRALJEVSKI SAN**, v režijo Daniel Mann, v gl. vlogi Antony Quinn, ob 17. in 19. uri.

27. novembra franc. barvni film **ZLATA VDOVA**, v režiji Michel Audiard, v gl. vlogi Michele Mercier, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

20. in 21. novembra amer. CS barvni film **OSVOBODITEV BYRONA JONESA**, ob 18. in 20. uri.

21. novembra amer. film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**, ob 10. uri.

22. in 23. novembra amer. barvni film **MAŠČEVALEC IZ CAROLINE**, ob 18. in 20. uri.

24. novembra amer. film **TARZAN IN NJEGOV SIN**, ob 18. in 20. uri.

25. in 26. novembra amer. barvni film **AFERA THOMMA KRAVNA**, ob 18. in 20. uri.

27. novembra amer. barvni film **DIPLOMIRANCI**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

20. novembra amer. CS barvni film **DAN POSESTNIKA**.

21. novembra franc. CS barvni film **OPOJNI VONJ PO SMODNIKU**.

24. novembra amer. barvni film **MAŠČEVALEC IZ CAROLINE**.

27. novembra ameriški barvni film **AFERA THOMMA KRAVNA**.

Kino KRANJSKA GORA

20. novembra amer. barvni film **JAZ SEM SORTANA, TVOJA SMRT**.

21. novembra amer. film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**.

21. novembra ameriški barvni film **AFERA THOMMA KRAVNA**.

23. novembra amer. barvni film **TA PROKLETI DONOVAN**.

25. novembra amer. CS barvni film **OSVOBODITEV BYRONA JONESA**.

27. novembra amer. barvni film **MAŠČEVALEC IZ CAROLINE**.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

20. novembra ameriški film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**, ob 17. uri.

20. novembra franc. CS barvni film **OPOJNI VONJ PO DENARJU**, ob 19. uri.

21. novembra amer. barvni film **TA PROKLETI DONOVAN**, ob 17. uri.

21. novembra amer. barvni film **JAZ SEM SORTANA, TVOJA SMRT**, ob 19. uri.

24. novembra amer. barvni film **AFERA THOMMA KRAVNA**, ob 19. uri.

27. novembra amer. CS barvni film **OSVOBODITEV BYRONA JONESA**, ob 19. uri.

Ne zamudite si ogledati film **STANLIO IN OLIO PRODAJATA MISLOVKE**, film humorja in smeja.

Groba igra v Škofji Loki

Nogometaši Jesenic so v zadnjem kolu nogometnega prvenstva v ZCNL gostovali v Škofji Loki in se srečali z enajsterico LTH. Kot nam je povedal tehnični vodja NK Jesenice tovariš Suvak, je srečanje potekalo v izredno težkih pogojih, saj enajsterica LTH, ki je imela v gosteh moštvo Jesenic ni poskrbela niti za najbolj osnovne pogoje, ki so potrebni, da prvenstvena nogometna tekma lahko poteka v normalnih razmerah.

Že v prvem polčasu sta Pavlič in Karahodžič dosegla vsak po en gol, v drugem polčasu pa so domačini, predvsem z ostro in tudi grobo igro dosegli tri gole in tako srečanje odločili v svojo korist. Med tekmo in po njej je bilo na igrišču v Škofji Loki več nepotrebnih incidentov, medsebojna obračunavanja igralcev, saj domačini niso poskrbeli za ustrezno rediteljsko službo, na igrišču pa tudi ni bilo zdravnika.

Zaradi takšnih okoliščin, kakršne so bile na nedeljski tekmi, se je pritožilo že več drugih enajsteric, ki so gostovale v jesenskem delu nogometnega prvenstva in zaradi tega tudi nekaj časa niso mogli v Škofji Loki odigrati prvenstvenih tekem. O dogodkih na nedeljski tekmi v Škofji Loki je NK Jesenice obvestil strokovni odbor nogometne zveze Slovenije in v njem poudaril, da se ne pritožujejo zaradi izgubljene tekme, ampak zaradi pogojev, ter nerazumevanja nogometašev Škofje Loke ter njihovega vodstva do gostujočega moštva. V obvestilu NK Jesenice je še rečeno, da sta

bila med nogometaši Škofje Loke le dva igralca, ki se nista v tolikšni meri uveljavila z grobo igro, ki je že presejala meje dovoljenega.

Kljub porazu v Škofji Loki je moštvo Jesenic še vedno

na osmem mestu z desetimi točkami. S tem je jesenski del tekmovanja končan, v prvem spomladanskem delu pa čaka Jeseničane naporna in težka tekma v Novi Gorici, kjer se bodo srečali z enajsterico Vozila.

Obvestilo potrošnikom!

Trgovski podjetji Rožca Jesenice in Špecerija Bled obveščata

cenjene kupce, da so v nedeljo, dne 21. novembra od 7.30 do 10.30 odprte naslednje trgovine na Jesenicah in Javorniku — Koroški Beli:

- Samopostrežna pri Čuferju na Plavžu,
- Supermarket Union nasproti železniške postaje na Jesenicah,
- Samopostrežba na Javorniku ter
- Trgovina Rožca v vasi na Koroški Beli.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, stare mame in te

MARIJE FERJAN

se iskreno zahvaljujem vsem znancem, prijateljem, sosedom, posebno sosedu Marici Pibernik in Tončki Berlot za izkazano pomoč, sodelavcem RTV Ljubljana, osebju internega oddelka bolnice Jesenice in vsem, ki so darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nas tolažili v težkih trenutkih. Hvala tudi voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo.

Vsem iskrena hvala.

Zalujoči mož Janko, hčerka Geti in sin Janko z družinama.

ZAHVALA

Ob težki izgubi naše drage mame

NEŽE FIBER roj. Žen

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in sosedom za izrečeno sožalje, vence in cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti.

Zahvaljujem se dr. Rosenstajnovi za dolgoletno zdravljenje, kirurškemu oddelku bolnice Jesenice, ter socialnemu domu dr. Franceta Berglja za skrb in nego v njenih zadnjih dneh. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni sosedom, posebno Gluharjevi in Repinčevi za pomoč v njeni dolgotrajni bolzni. Zahvaljujem se godbi na pihala za žalostinke, sodelavcem iz strojnih delavnic in jeklovleka za denarno pomoč ter voznikom osebnih avtomobilov za prevoz.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči otroci z družinami, nečak, nečakinji ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Sindikala odboru upravnih služb Železarne se zahvaljujem za pozornost in denarno pomoč v času mojega bolovanja. Lepa hvala tudi sodelavcem iz knjigovodstva strojno-energetskih obratov za obiske na domu in darila.

Helena Božič

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru in kolektivu obrata žebjarne se iskreno zahvaljujem za darila, ki sem jih prejel ob upokojitvi.

Franc Piber

Gorenjska mladinska nogometna liga

V jesenskem delu gorenjske mladinske nogometne lige so doseženi pričakovani rezultati in sta favorita tega prvenstva NK Triglav iz Kranja in NK Jesenice zasedla prvo in drugo mesto z enakim številom točk. Zaradi majhnega števila udeležencev prvenstva se igra po dvojnem sistemu. Triglav, tretje uvrščena ekipa na letošnjem mladinskem nogometnem prvenstvu Slovenije, je le za dva gola prednosti pred jeseniško ekipo. Le za dve točki za njima zaostaja NK Senčur, kar pomeni presenečenje tega prvenstva, ker nastopa prvič v tej ligi. Četrta NK Kranj, zmagovalca pokala Gorenjske. Obe ostali ekipi po kakovosti precej zaostajata, kar se vidi tudi po rezultatih. Škoda le, da za prvenstvo ni prijavljenih več moštev.

Lestvica jesenskega dela prvenstva:

1. Triglav	10	6	3	1	25: 7	15
2. Jesenice	10	7	1	2	26:10	15
3. Senčur	10	5	3	2	29:12	13
4. Kranj	10	5	3	2	23: 9	13
5. Tržič	10	1	0	9	4:32	2
6. Trboje	10	1	0	9	6:43	2

M. Cimirotić

V mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah je od 18. do 25. novembra odprta

RAZSTAVA KANARČKOV IN PAPIG

Razstavlja in prodaja Peter Malek iz Kranja
Razstava je odprta vsak dan od 9. do 12. ure.

MAŠČEVALEC IZ CAROLINE je film iz divjega zahoda z zelo dobro igralsko zasedbo in z zgodbo o ubijalcih in tatovih ter krivičnemu sodniku in pravičnemu maščevalcu. Film je te dni na sporedu v naših kinematografih.

PORAZA V ŠVICI

Hokejisti državnega prvaka Jesenic so na začetku preteklega tedna, pred prvenstvenim srečanjem z Medveščakom, gostovali v Švici, kjer so odigrali tri tekme. Prvo so igrali s švicarskim državnim prvakom La Choux de Fondsom in izgubili s 6:2. V tem srečanju so bili domačini boljši in povsem zaslužno zmagali. Največ »zaslug« za ta poraz naših ima dolga in utrujajoča vožnja z avtobusom in odlična obramba, na Jesenicah že znanega vratarja švicarske reprezentance, Rigoleja.

Tudi drugo srečanje za Alpski pokal, ki so ga Jeseničani odigrali v prekrasni ženevski hokejski dvorani s prvoligašem Serviettom, se je končalo slabo za naše. Tokrat je bilo 2:4. Srečanje je minilo v dokaj dobri igri naših, ki so zapravili na tekmi nekaj izrednih priložnosti. Sam Gorazd Hiti, ki je še poškodovan, nam je po vrnitvi potožil: »Če bi le jaz izkoristil moje ugodne priložnosti, bi lahko zmagali s 5:4, kaj šele drugi«.

Toda na tej tekmi ploščica

ni in ni hotela v mrežo. Zdi se, da je naše preveč prizadel in utrudil visok poraz proti Choux de Fondsu tako, da je vplival na sigurnost igralcev, ki so na ledu prav v odločilnih trenutkih, pred golom domačinov pokazali pomanjkanje koncentracije, sigurnosti in potrebne natančnosti.

Edino zmago na tej turneji, so naši izborili v mestecu Olten. V prijateljskem srečanju so se srečali z drugoligašem, v katerem nastopa tudi Albin Felc-Bine. Zmagali so s 6:2. Tekma je bila v dežju in je voda ovirala igralce obeh ekip, da bi prikazali pravi hokej.

Naš Albin Felc se je zelo dobro vključil v novo okolje, kjer so z njim zelo zadovoljni. Že sedaj, kot je sam povedal, so ga zaprosili, da bi pri njih ostal še v sezoni 1972/73. Popularni Bine se še ni odločil, toda vedno je ponavljal, da si je že zaželel Jesenic, domačih in svojih hokejskih tovarišev, čeprav ima ob sebi ožje družinske člane, ženo in hčerko. D. D.

ZVEZNA HOKEJSKA LIGA

MEDVEŠČAK — JESENICE 1:5 (0:0, 1:1, 0:4)

Igrišče na Šalati, gledalcev 5000. Strelci za Jesenice: S. Košir, Tišler, Hiti, Poljanšek in Eržen.

JESENICE: Knez, Gasar, Ravnik, Razinger, B. Jan, Pipan, Hiti, Mlakar, Zbontar, Tišler, Poljanšek, S. Košir, Eržen, M. Jan, T. Košir.

Pet tisoč ljubiteljev hokeja je v soboto zvečer napolnilo stadion, da bi videli, zmago svojih »medvedov« v srečanju z »ranjenim levom« Jesenicami.

V moštvo Medveščaka so se vrnili trije odlični igralci: Sinanović, Rataj in Ančević. Moštvo samo se je odlično pripravilo pod vodstvom novega trenerja iz ČSSR Nitke. Vse to, ter dejstvo, da je Medveščak že premagal naše prvake pred nekaj leti s 4:2, v lanskoletnem pokalnem tekmovanju pa po dveh srečanjih iztržil neodločen rezultat, je dajalo upanje Zagrebčanom za zmago, ki bi pomenila izreden začetek in boljše dni zagrebskega hokeja v tej sezoni.

Obljube »medvedov« so se le delno uresničile. Zagrebčani so zares začeli odlično in že v prvi tretjini imeli več od igre in pogosteje napadali na gol Kneza. Vsa sreča je bila, da so bili ti pogosti napadi brez pravega zaključnega strela, da Knez, kljub rahli premoči domačinov, ni imel »priložnosti«, da bi se zares izkazal.

Tudi druga tretjina se je začela z napadi domačinov in v prvi minuti drugega dela povedli z zadetkom Renoja. Na Šalati je nastal pekel. Veselja ni bilo konec. Logično je, da so se po takem razpletu dogodkov naši v nekaj naslednjih minutah morali braniti od razigranih do-

mačinov. Toda veselje domačinov je trajalo le deset minut. Tokrat je S. Košir (31. min.), ki je zamenjal poškodovanega Smoleja v drugem napadu, dosegel gol in izenačil.

Zadnjih 20 minut, ko so prvaki zaigrali na svojo violino, so povsem nadigrali že utrujene »medvede« in dosegli v tem delu kar štiri gole, od tega je tretjega po vrsti v 48. minuti ko so Jeseničani imeli igralca manj, dosegel Hiti.

Zmaga proti Medveščaku je za mnoge spoznanje, da so Jeseničani ostali stari prvaki in da se bodo tudi letos resno borili za osvojevalno slova najboljših v državi.

Medveščaku vse pohvale. Igrali so nevarno, požrtvovalno toda neučinkovito. Vsekakor bo Olimpija na Šalati imela veliko dela s solidnimi zagrebškimi hokejisti.

Naslednji nasprotnik bo Slavija iz Vevč. Tekma bo v nedeljo popoldan.

PARTIZAN — KRANJSKA GORA 3:4 (3:1, 0:1, 0:2)

Drsalističe v Subotici, gledalcev 500. Strelci za Kranjsko goro: Hafner in Hribar po 2.

KRANJSKA GORA: Zbontar, Makuc, J. Razinger, Am-

brožič, Vidmar, D. Šebjanič, Škerjanc, Hafner, Hribar, Čemažar, J. Šebjanič, Medved, Pirih, Kunšič, Češnjak, D. Razinger.

Začetek je bil katastrofalen za mlade Kranjskogorce. Že v 8. minuti igre je Partizan vodil s 3:0. Kranjskogorci, ki so bili utrujeni od dolge vožnje do Subotice (v Beogradu ni ledu), so v teh trenutkih formalno stali. Niso vedeli kaj jih je doletelo, kaj je treba storiti, kako zmanjšati visoko vodstvo domačinov. Malo upanja je v vrste gostov vrnil zadetek Hafnerja v 10. minuti, toda po sigurnem vodstvu Partizana je izgledalo, da je tekma že odločena. Toda Kranjskogorci niso mislili tako. Drugo tretjino so dobili z 1:0, v tretji pa so z dobro igro izkoristili ravnodušnost domačinov in si z dvema goloma Hribarja zagotovili izredno pomembno zmago.

Ta zmaga mladim Jeseničanom veliko pomeni. Znano je, da so imeli le malo časa za resno vadbo pred prvenstvom, toda kljub temu na štartu niso razočarali. Proti Olimpiji so najprej častno izgubili z 2:12, in že v drugi tekmi dosegli pomembno zmago. To soboto Kranjska gora gostuje v Zagrebu, kjer se bo pomerila z Medveščakom.

D. D.

ODBOJKA

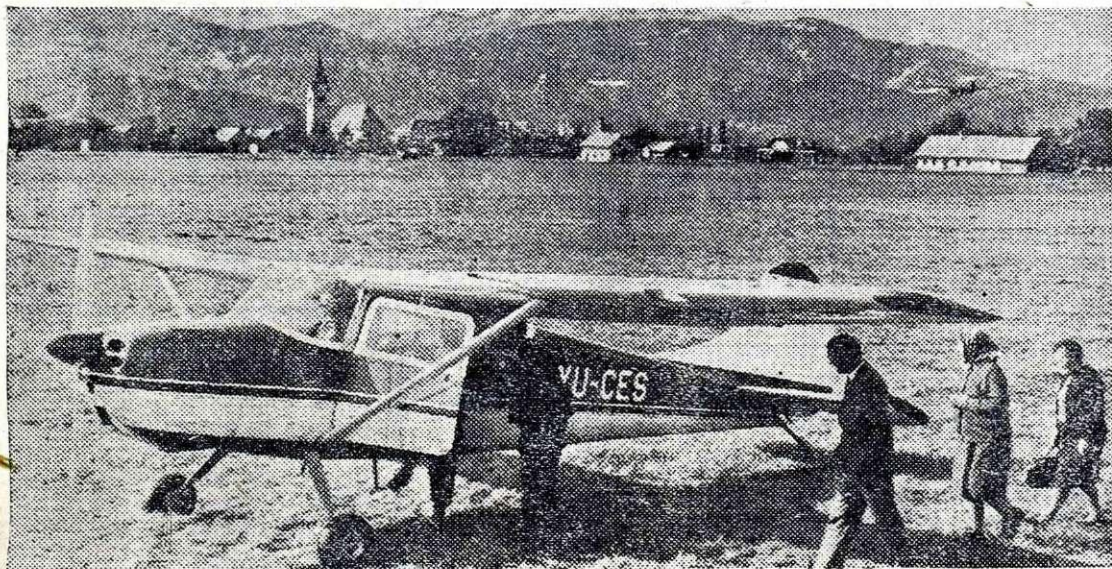
V nedeljo 14. novembra je bilo na spored: VII. kolo jesenskega dela prvenstva v II. zvezni odbojgarski ligi — zahod. Jeseničani: Potočnik, Bergelj, Ressler, Kavčič, Arh, Božič, Sternad, Pristov in Končnik so imeli v gosteh ravenskega Fužinarja in ga po dobrem štartu in šestih zaporednih zmagah v letošnjem letu premagali z rezultatom 3:0 (15, 13, 7). Igra, tako domače kot gostujoče ekipe, je bila tako v polju, kot na mreži lepa in zasluži brez premisleka oceno odlično. Tako lepe, dinamične, požrtvovalne in kakovostne igre na Jesenicah že dolgo ni bilo, gotovo pa je bila v letošnjem letu najlepša igra domače ekipe, ki zasluži s trenerjem Krevslom vse priznanje in pohvalo z željo, da bi imelo moštvo Jesenic še več takih »dobrih dni«.

Dobro je igrala celotna eki-

pa tako prva šestorka, kot tudi rezervni igralci, ki so vstopali in reševali le redke kritične trenutke. Prvi in drugi set sta potekala z menjavo vodstva zdaj ene, zdaj druge ekipe, vendar so Jeseničani zaslužno oba odločili v svojo korist. V zadnjem setu so gostje popustili in tako ni bilo težav za popoln uspeh. Tekmo je sodil Alojz Hvala iz Ljubljane, ki je s sodobnimi sodniškimi odločitvami tudi pripomogel k tako lepi igri, saj je pustil, da se je tekma razvila, ni posvečal pozornosti malenkostim, kar je bilo opaziti tudi pri nekaterih mednarodnih sodnikih (Vidaković v Spačvi).

Maloštevilni gledalci — gostje, so bili s tekmo gotovo zadovoljni, saj so navdušeni zapuščali igrišče.

V VIII. kolu se bodo Jeseničani srečali z ekipo Maribora v Mariboru. MK

Klub pozni jeseni je v Alpskem letalskem centru v Lescah še vedno živo

JESENICE : DINAMO (NDR) 5:9 (3:3, 1:3, 1:3)

Hala Tivoli, gledalcev okoli 3000. Tekma za pokal Evropskih prvakov. Strelci za Jesenice: M. Jan 2, Eržen 1, S. Košir 1, Ravnik 1.

JESENICE: Knez, Gasar, Ravnik, Razinger, Jan B., Pipan, Zbontar, Mlakar, Hiti, Tišler, Poljanšek, S. Košir, Eržen, T. Košir, M. Jan.

Tisti Jeseničani, ki so gledali izredne mojstre hokejske igre, osemnajstkratne prvake NDR v hali Tivoli, ali prek televizijskih zaslonov, so se še enkrat lahko prepričali, da naši niso kos takim moštvom kot je Dinamo. Gostje so prikazali vse tisto, kar je v hokeju najpomembnejše: veliko uigranost, hitre in točne podaje, ostre precizne strele brez čakanja, izredno tehniko s palico in veliko hitrost drsanja.

Zmaga gostov je prepričljiva in povsem zaslušana ter pričakovana. Preseneča nas le to, da so naši takim moštvom dali kar pet golov. To je vsekakor dokaz, da tudi Jeseničani znajo dajati gole. Tokrat je bilo to toliko težje, ker so gostje izredni drsalci in v obrambi ne pustijo nasprotniku »dihati«. V taki igri je zelo težko priti do dobre pozicije za strel, ker

le najmanjša zamuda pomeni prednost za obrambne igralce Dinama.

Tekma je bila kljub premoči gostov zelo zanimiva, posebno v prvi tretjini. Gostje so že v šesti minuti vodili s 3:0, Jeseničani pa so do konca tega dela, z izredno požrtvovalnostjo presenetljivo izenačili na 3:3.

Tudi v nadaljevanju se je naš prvak dobro boril, toda proti boljšemu se ni dalo nič več narediti. Obe preostali tretjini sta se končali v korist Dinama s 3:1.

Po prihodu Dinama na Jesenice smo zvedeli, da so gostje pred kratkim igrali dve tekmi z norveško reprezentanco in obakrat zmagali z visokim rezultatom 8:2 in 6:2. Podatek govori, da je Dinamo veliko moštvo in ni slučajnost, da ima v svojih vrstah kar enajst reprezentantov NDR.

Slovo Jeseničanov od pokala Evropskih prvakov je bilo kljub visokemu porazu častno. Jeseniški fantje so jim v tem srečanju dali več golov kot norveška reprezentanca v dveh tekmah. To samo potrjuje, da se naši vračajo počasi v formo.

D. D.